

JAARVERSLAG 2016***Inhoudsopgave***

1	CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING	3
	Samenstelling van de bestuursorganen op 31 december 2016	3
1.1	Raad van bestuur	3
1.2	Adviserende comités van de raad van bestuur	4
1.2.1	Corporate governance comité	4
1.2.2	Auditcomité	4
1.2.3	Vergoedingscomité	4
1.3	College van commissarissen	4
1.4	Directiecomité	4
1.5	Algemeen secretaris	5
1.6	Raad van bestuur	5
1.6.1	Benoeming van de bestuurders	5
1.6.2	College van commissarissen	6
1.7	Activiteitenverslag van de raad van bestuur	6
1.7.1	Belangrijke gebeurtenissen in 2016	7
1.7.2	BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA DE DATUM VAN AFSLUITING VAN DE BALANS	8
1.8	Vergoedingscomité	8
1.9	Auditcomité	9
1.10	Corporate governance comité	10
1.11	Evaluatie	11
1.12	Directiecomité	12
1.13	Gedragscode	12
1.14	Corporate governance charter en huishoudelijke reglementen van de raad van bestuur, van de adviserende comités van de raad van bestuur en van het directiecomité	13
1.15	Reglementering inzake transparantie – Kennisgevingen	13
1.16	Remuneratieverslag.....	14
1.16.1	Vergoeding van de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité	14
1.17	Andere mee te delen informatie krachtens artikel 96 van het wetboek van vennootschappen en artikel 34 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt	20
2	AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR OP DE AFSLUITINGSDATUM	22
3	ANDERE ACTIVITEITEN IN 2016	22
4	VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN DIE ZICH HEBBEN VOORGEDAAN NA DE SLUITING VAN HET BOEKJAAR	24
5	BIJZONDERE OPDRACHTEN VAN DE COMMISSARISSEN IN DE LOOP VAN HET BOEKJAAR	24
6	STRUCTUUR VAN DE GROEP	24
7	TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING	26
7.1	Balans	26
7.1.1	Vaste activa	26
7.1.2	Vlottende activa	26
7.1.3	Eigen vermogen	27
7.1.4	Voorzieningen	27
7.1.5	Schulden	28
7.2	Resultatenrekening	30

7.2.1	Bedrijfsopbrengsten	30
7.2.2	Bedrijfskosten	31
7.2.3	Voorzieningen voor risico's en kosten	31
7.2.4	Financieel resultaat	31
7.2.5	Belastingen	31
7.2.6	Winstverdeling	32
8	BIJKOMENDE INFORMATIE	33
8.1	KENMERKEN VAN DE SYSTEMEN VOOR INTERNE CONTROLE EN RISICOBEBEER	33
8.1.1	CONTROLEOMGEVING	33
8.1.2	RISICOBEOORDELING	35
8.1.3	CONTROLEACTIVITEITEN	36
8.1.4	4. INFORMATIE EN COMMUNICATIE	37
8.1.5	5. MONITORING	37
8.2	RISICO'S EN ONZEKERHEDEN WAARMEE HET BEDRIJF WORDT GECONFRONTEERD.....	38
8.2.1	REGLEMENTAIRE RISICO'S EN INKOMSTENRISICO'S	38
8.2.2	OPERATIONELE RISICO'S	40
8.2.3	FINANCIËLE RISICO'S	43
8.2.4	OMGEVINGSFACTOREN	44
8.3	Regelgevend kader in België.....	45
8.3.1	Federale wetgeving	45
8.3.2	Gewestelijke wetgeving	45
8.3.3	Regelgevende instanties	45
8.4	Tariefbepaling	46
9	ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	49
10	BIJKANTOREN	49
11	JAARREKENING	49
12	VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN	49

1 CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING

Elia voldoet aan specifieke verplichtingen betreffende transparantie, neutraliteit en niet-discriminatie ten opzichte van al haar stakeholders.

De corporate governance bij Elia steunt op twee pijlers:

- de corporate governance code 2009¹ die Elia als haar referentiecode heeft aangenomen;
- de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het elektriciteitstransmissienet die van toepassing zijn op Elia als transmissienetbeheerder.

Samenstelling van de bestuursorganen op 31 december 2016

1.1 Raad van bestuur²

VOORZITSTER

Miriam Maes, onafhankelijk bestuurder

VICEVOORZITTERS

Claude Grégoire, bestuurder Publi-T

Geert Versnick, bestuurder Publi-T

BESTUURDERS

Michel Allé, vanaf 17 mei 2016, onafhankelijk bestuurder

Jacques de Smet, onafhankelijk bestuurder

Luc De Temmerman, onafhankelijk bestuurder

Frank Donck, onafhankelijk bestuurder

Cécile Flandre, bestuurder Publi-T

Philip Heylen, bestuurder Publi-T

Luc Hujuel, bestuurder Publi-T

Jane Murphy, onafhankelijk bestuurder

Dominique Offergeld, bestuurder Publi-T

Saskia Van Uffelen, onafhankelijk bestuurder

Peter Vanvelthoven, vanaf 24 maart 2016, bestuurder Publi-T

VERTEGENWOORDIGSTER VAN DE FEDERALE REGERING MET EEN ADVISERENDE STEM

Nele Roobrouck

¹ De corporate governance code is beschikbaar op de website van de Commissie Corporate Governance (www.corporategovernancecommittee.be).

² Samenstelling van de raad van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset op 31 december 2016.

1.2 Adviserende comités van de raad van bestuur³

1.2.1 Corporate governance comité

Luc Hujoel, voorzitter

Frank Donck

Philip Heylen

Jane Murphy

Saskia Van Uffelen

1.2.2 Auditcomité

Jacques de Smet, voorzitter

Luc De Temmerman

Frank Donck

Dominique Offergeld

Geert Versnick

1.2.3 Vergoedingscomité

Luc De Temmerman, voorzitter

Jacques de Smet

Claude Grégoire

Saskia Van Uffelen

1.3 College van commissarissen

KPMG Bedrijfsrevisoren burg. cvba, vertegenwoordigd door Benoît Van Roost
Ernst & Young Bedrijfsrevisoren burg. cvba, vertegenwoordigd door Marnix Van Dooren

1.4 Directiecomité⁴

Chris Peeters, voorzitter en Chief Executive Officer

Markus Berger, Chief Officer Infrastructure

Frédéric Dunon, Chief Assets Officer

Pascale Fonck, Chief Officer External Relations⁵

Ilse Tant, Human Resources and Internal Communication Officer

Frank Vandenberghe, Chief Officer Customers, Market & System

Catherine Vandenborre, Chief Financial Officer

³ Samenstelling van de adviserende comités van de raad van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset op 31 december 2016.

⁴ Samenstelling van het directiecomité van Elia System Operator en van Elia Asset op 31 december 2016.

⁵ Pascale Fonck werd door de raad van bestuur op 23 juni 2016 benoemd tot lid van het directiecomité.

1.5 Algemeen secretaris

Gregory Pattou

1.6 Raad van bestuur

De raden van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset zijn elk samengesteld uit 14 leden die geen directiefunctie vervullen bij Elia System Operator noch bij Elia Asset. Dezelfde bestuurders zetelen in de raden van bestuur van beide vennootschappen. De helft van de bestuurders zijn onafhankelijke bestuurders die voldoen aan de voorwaarden zoals omschreven in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen en in de statuten. Zij hebben een gunstig eensluidend advies over hun onafhankelijkheid ontvangen van de CREG.

In overeenstemming met de wettelijke en statutaire bepalingen worden de raden van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset ondersteund door drie comités: het corporate governance comité, het auditcomité en het vergoedingscomité. De comités van Elia System Operator en van Elia Asset zijn op identieke wijze samengesteld. De raden van bestuur zien erop toe dat deze comités efficiënt werken.

1.6.1 Benoeming van de bestuurders

Peter Vanvelthoven werd door de raad van bestuur van 24 maart 2016 gecoöpteerd. Hij vervangt Steve Stevaert, die op 2 april 2015 overleed. Tijdens de gewone algemene vergadering van 17 mei 2016 werd Peter Vanvelthoven (op voordracht van de houders van aandelen van categorie C) definitief benoemd tot niet-onafhankelijk bestuurder voor een termijn die onmiddellijk zal aflopen na de gewone algemene vergadering van 2017 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2016.

Michel Allé werd door de gewone algemene vergadering van 17 mei 2016 benoemd tot onafhankelijk bestuurder voor een termijn die onmiddellijk zal eindigen na de gewone algemene vergadering van 2022 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2021.

De mandaten van alle bestuurders, met uitzondering van Michel Allé, Luc De Temmerman, Frank Donck, Luc Hujoel, Saskia Van Uffelen en Geert Versnick, verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van Elia System Operator en van Elia Asset van 2017 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2016. Het mandaat van Michel Allé als bestuurder van Elia System Operator en van Elia Asset verstrijkt na afloop van de gewone algemene vergadering van deze vennootschappen van 2022 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op vrijdag 31 december 2021. De mandaten van Luc De Temmerman, Frank Donck, Saskia Van Uffelen, Luc Hujoel en Geert Versnick als bestuurders van Elia System Operator en van Elia Asset verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van deze vennootschappen van 2020 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2019. De termijn van zes jaar van het mandaat van de bestuurders, die afwijkt van de termijn van vier jaar die wordt aanbevolen door de corporate governance code, is gerechtvaardigd wegens de specifieke kenmerken en de technische, financiële en juridische complexiteit die eigen zijn aan de taken van de transmissienetbeheerder en die een langere ervaring in deze materie vereisen.

Ter herinnering, er gelden specifieke corporate governance voorschriften voor de benoeming van de onafhankelijke en niet-onafhankelijke bestuurders van de raden van bestuur van Elia System Operator en Elia Asset, alsook voor de samenstelling en werking van hun comités. Deze bepalingen zijn vastgesteld door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten van deze vennootschappen.

De wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt heeft aan het corporate

governance comité een belangrijke taak gegeven bij het voorstellen van onafhankelijke kandidaat-bestuurders. Zij worden benoemd op basis van een door het corporate governance comité opgestelde lijst van kandidaten. Het comité onderzoekt het up-to-date *curriculum vitae* van elke kandidaat en hun verklaring op erewoord inzake de onafhankelijkheidscriteria vereist door de wettelijke en statutaire bepalingen die op Elia van toepassing zijn. De algemene vergadering benoemt vervolgens de onafhankelijke bestuurders. Deze benoemingen worden voorgelegd aan de CREG, die eensluidend advies moet uitbrengen over de onafhankelijkheid van elke onafhankelijke bestuurder. Er wordt een soortgelijke procedure toegepast in het geval er een mandaat van onafhankelijk bestuurder zou openvallen in de loop van het mandaat en de raad van bestuur één van de door het corporate governance comité voorgestelde kandidaten zou coöpteren.

Het corporate governance comité oefent dus de functies van een benoemingscomité uit voor de benoeming van de onafhankelijke bestuurders. Wat de benoeming van de niet-onafhankelijke bestuurders betreft, is er geen benoemingscomité dat aanbevelingen formuleert aan de raad van bestuur. Deze situatie wijkt dus af van de voorschriften van de corporate governance code. Deze afwijking wordt verantwoord doordat de raad van bestuur in de mate van het mogelijke steeds tracht een consensus te bereiken. Meer nog, geen enkele belangrijke beslissing kan worden genomen zonder een meerderheid te bereiken binnen de groep van onafhankelijke bestuurders en de groep van niet-onafhankelijke bestuurders.

1.6.2 College van commissarissen

De gewone algemene vergadering van Elia System Operator en van Elia Asset heeft op 20 mei 2014 het mandaat verlengd van Ernst & Young Bedrijfsrevisoren burg. cvba en KPMG Bedrijfsrevisoren burg. cvba als commissarissen van deze vennootschappen en dit voor een periode van drie jaar. Hun mandaat verstrijkt na afloop van de gewone algemene vergadering van Elia System Operator en van Elia Asset van 2017 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2016. Ernst & Young Bedrijfsrevisoren burg. cvba wordt, voor de uitoefening van dit mandaat, vertegenwoordigd door Marnix Van Dooren. KPMG Bedrijfsrevisoren burg. cvba wordt, voor de uitoefening van dit mandaat, vertegenwoordigd door Benoît Van Roost.

1.7 Activiteitenverslag van de raad van bestuur

De raad van bestuur oefent ten minste de volgende (niet-exhaustief opgesomde) bevoegdheden uit:

- hij bepaalt het algemeen, financieel en dividendbeleid van de vennootschap, alsook de waarden en de strategie van de vennootschap; bij het omzetten van de waarden en strategieën in de voornaamste beleidslijnen houdt de raad van bestuur rekening met de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de onderneming (*'corporate social responsibility'*), met genderdiversiteit en met diversiteit in het algemeen;
- hij oefent de bevoegdheden uit die hem worden toegekend door of krachtens het Wetboek van vennootschappen, door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en door de statuten;
- hij stelt alle handelingen die nuttig of noodzakelijk zijn om het maatschappelijk doel te verwezenlijken, met uitzondering van de bevoegdheden die door de wet of door de statuten aan de algemene vergadering zijn voorbehouden;
- hij oefent toezicht uit. In dit kader oefent hij onder meer algemeen toezicht uit op het directiecomité met inachtneming van de wettelijke beperkingen op het vlak van de toegang tot de commerciële en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de netgebruikers en de verwerking ervan, in het kader van dit toezicht waakt hij eveneens over de manier waarop de activiteit van de onderneming gevoerd wordt en zich ontwikkelt om zo na te gaan of de vennootschap correct beheerd wordt. Bovendien monitort en evalueert hij de efficiëntie van de adviserende comités van de raad en de manier waarop de activiteit verloopt.

In 2016 vergaderden de raden van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset elk elf keer.

De volgende leden lieten zich verontschuldigen op één of meerdere vergaderingen in 2016, rekening houdend met de datum van hun benoeming: Michel Allé (1 vergadering⁶), Jacques de Smet (1 vergadering), Frank Donck (2 vergaderingen), Cécile Flandre (2 vergaderingen), Dominique Offergeld (2 vergaderingen), Claude Grégoire (2 vergaderingen), Philip Heylen (3 vergaderingen), Luc Hujol (1 vergadering), Peter Vanvelthoven (4 vergaderingen⁷), Geert Versnick (1 vergadering) en Saskia Van Uffelen (2 vergaderingen).

Indien een lid niet aanwezig kan zijn, laat hij zich over het algemeen vertegenwoordigen. Overeenkomstig artikel 19.4 van de statuten van Elia System Operator en artikel 18.4 van de statuten van Elia Asset kan een lid dat belet of afwezig is aan een ander lid van de raad schriftelijk volmacht geven om hem op een bepaalde vergadering van de raad van bestuur te vertegenwoordigen en er in zijn plaats te stemmen. Geen enkele volmachthouder mag echter meer dan twee bestuurders vertegenwoordigen.

1.7.1 Belangrijke gebeurtenissen in 2016

STATUTENWIJZIGINGEN NAAR AANLEIDING VAN DE VASTSTELLING VAN DE KAPITAALVERHOOGING VOORBEHOUDEN AAN HET PERSONEEL

De buitengewone algemene vergadering van Elia System Operator van 17 mei 2016 heeft het voorstel tot kapitaalverhoging voorbehouden aan het personeel van de vennootschap en van haar Belgische dochtervennootschappen goedgekeurd.

Deze kapitaalverhoging werd in twee delen uitgevoerd, met name in december 2016 en in maart 2017, voor een totaal maximumbedrag van 6 miljoen € (maximaal 5.300.000 € in 2016 en maximaal 700.000 € in 2017). Hiervoor werden nieuwe aandelen van categorie B uitgegeven met opheffing van het voorkeurrecht van de bestaande aandeelhouders ten gunste van de personeelsleden van de vennootschap en van haar Belgische dochtervennootschappen, in voorkomend geval onder de fractiewaarde van de bestaande aandelen van dezelfde categorie.

De buitengewone algemene vergadering heeft beslist om de uitgifteprijs van de kapitaalverhoging vast te stellen op een bedrag gelijk aan het gemiddelde van de slotkoersen van de laatste dertig kalenderdagen voorafgaand aan 25 oktober 2016 voor de kapitaalverhoging 2016 en voorafgaand aan 31 januari 2017 voor de kapitaalverhoging 2017, verminderd met 16,66 %.

De kapitaalverhoging 2016 werd verwezenlijkt ten belope van een totaal bedrag (inclusief uitgiftepremie) van 5.299.963,59 €. Er werden 140.919 aandelen van categorie B van Elia System Operator uitgegeven.

Als gevolg van de kapitaalverhoging 2016 werden de artikelen 4.1 en 4.2 van de statuten van Elia System Operator met betrekking tot het maatschappelijk kapitaal en het aantal aandelen op 22 december 2016 gewijzigd.

De recentste versie van de statuten van Elia System Operator is integraal beschikbaar op de website van de vennootschap (www.eliagroup.eu, onder 'Investor relations' en www.elia.be, onder 'Elia', 'corporate governance').

WIJZIGINGEN BINNEN DE RAAD VAN BESTUUR

⁶ Michel Allé is bestuurder sinds 17 mei 2016.

⁷ Peter Vanvelthoven is bestuurder sinds 24 maart 2016.

Vermits Steve Stevaert op 2 april 2015 overleed, kwam er op die datum een einde aan zijn mandaat als niet-onafhankelijk bestuurder van Elia System Operator en van Elia Asset. Peter Vanvelthoven werd door de raad van bestuur van 24 maart 2016 gecoöpteerd om hem te vervangen. Vervolgens werd hij definitief benoemd tot niet-onafhankelijk bestuurder tijdens de gewone algemene vergadering van 17 mei 2016 (op voordracht van de houders van aandelen van categorie C), voor een termijn die onmiddellijk zal aflopen na de gewone algemene vergadering van 2017 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2016.

Michel Allé werd door de gewone algemene vergadering van 17 mei 2016 benoemd tot onafhankelijk bestuurder voor een termijn die zal eindigen onmiddellijk na de gewone algemene vergadering van 2022 met betrekking tot het boekjaar afgesloten op 31 december 2021.

WIJZIGING VAN DE SAMENSTELLING VAN HET DIRECTIECOMITÉ

De raad van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset heeft op 23 juni 2016 beslist om Pascale Fonck met onmiddellijke ingang te benoemen als nieuw lid van het directiecomité.

1.7.2 BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA DE DATUM VAN AFSLUITING VAN DE BALANS

Ingevolge een beslissing genomen door de raad van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset werd Patrick De Leener benoemd tot lid van het directiecomité vanaf 1 februari 2017. Hij vervangt Frank Vandenberghe als Chief Officer Customers, Market and System. Daarnaast werd Peter Michiels benoemd tot lid van het directiecomité vanaf 3 januari 2017. Hij oefent de functie Chief Human Resources & Internal Communication Officer uit.

Voor de andere markante feiten in 2016, zie deel 2

1.8 Vergoedingscomité

Naast zijn gebruikelijke bevoegdheden ter ondersteuning van de raad van bestuur heeft het vergoedingscomité krachtens artikel 526^{quater} van het Wetboek van vennootschappen, de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten eveneens de taak om aan de raad van bestuur aanbevelingen te formuleren over het remuneratiebeleid en de individuele remuneratie van de leden van het directiecomité en de bestuurders. Daarnaast stelt het vergoedingscomité een remuneratieverslag op dat door het comité wordt toegelicht op de gewone algemene vergadering.

Het vergoedingscomité heeft in 2016 zes keer vergaderd⁸.

Eenmaal per jaar evalueert de vennootschap haar kaderpersoneel in overeenstemming met haar performancemanagementbeleid. Dit beleid is ook van toepassing op de leden van het directiecomité. Op deze manier evalueert het vergoedingscomité de leden van het directiecomité op basis van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve collectieve en individuele doelstellingen.

Het dient aangestipt dat het variabele gedeelte van de vergoedingen van het directiecomité werd aangepast om rekening te houden met de invoering van de meerjarentarieven. Het gevolg hiervan is dat het remuneratiebeleid voor de leden van het directiecomité sinds 2008 onder andere een jaarlijkse variabele vergoeding en een deelneming op lange termijn omvat, gespreid over de duur van de meerjarige regelgeving. De jaarlijkse variabele vergoeding bestaat uit twee delen: de realisatie van

⁸ Waarvan één vergadering met de notaris om de kapitaalverhoging voorbehouden aan het personeel vast te stellen voor Elia System Operator. Het vergoedingscomité van Elia Asset is vijf keer bijeengekomen.

kwantitatieve collectieve doelstellingen en de persoonlijke prestaties, waaronder de voortgang in de ondernemingsprojecten.

Het vergoedingscomité heeft eveneens het voorstel van collectieve doelstellingen voor het directiecomité goedgekeurd voor het jaar 2016. Bovendien heeft het vergoedingscomité het renumeratieverslag, dat deel uitmaakt van het jaarverslag van 2015, goedgekeurd.

Het vergoedingscomité heeft aan de algemene vergadering van 17 mei 2016 ook een wijziging van de regels met betrekking tot de vergoeding van de bestuurders voorgesteld. Deze wijziging werd goedgekeurd door de algemene vergadering van 17 mei 2016.

1.9 Auditcomité

Naast zijn gebruikelijke bevoegdheden ter ondersteuning van de raad van bestuur heeft het auditcomité, krachtens artikel 526*bis* van het Wetboek van vennootschappen, de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten, de volgende taken:

- de rekeningen onderzoeken en de budgetten controleren;
- het proces van financiële verslaggeving opvolgen;
- de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer van de vennootschap nagaan;
- de interne audits en hun doeltreffendheid opvolgen;
- de wettelijke controle van de jaarrekeningen opvolgen;
- de onafhankelijkheid van de commissarissen beoordelen en nagaan;
- voorstellen formuleren aan de raad van bestuur voor de benoeming en herverkiezing van de commissarissen en de voorwaarden van hun aanstelling;
- in voorkomend geval een onderzoek instellen naar de kwesties die aanleiding geven tot de ontslagname van de commissarissen en aanbevelingen formuleren voor acties die in dit verband vereist zijn;
- de aard en de reikwijdte nagaan van de niet-auditdiensten die de commissarissen verstrekken;
- de doeltreffendheid van de externe auditprocessen nagaan.

Krachtens artikel 96,§1,9° van het Wetboek van vennootschappen en de statuten moet dit verslag de verantwoording bevatten van de onafhankelijkheid en van de deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit van ten minste één lid van het auditcomité. Het huishoudelijk reglement van het auditcomité bepaalt in dit opzicht dat alle leden van het auditcomité over voldoende noodzakelijke ervaring en competenties beschikken om hun rol in het auditcomité te kunnen vervullen, met name op het vlak van boekhouding, audit en financiën. Op grond van dit reglement moet de beroepservaring van minstens twee leden van het auditcomité in dit verslag worden toegelicht.

Jacques de Smet, voorzitter van het auditcomité, en Dominique Offergeld, lid van het auditcomité, beschikken beiden over een ruime ervaring en vakkennis op het gebied van boekhouding en audit.

Jacques de Smet (onafhankelijk bestuurder van Elia System Operator en van Elia Asset) is houder van een diploma economische wetenschappen aan de Universiteit van Brussel. Hij begon zijn carrière als auditor bij Peat Marwick Mitchell & Co (nu KPMG). In 1979 maakte hij de overstap naar Tractionel group (nu GDF-Suez), aanvankelijk als assistent van de CEO van de holding. Daarna werd hij aangesteld in het financieel departement van de vennootschap van de groep Frima Viking NV en later werd hij CFO van Chamebel NV. In 1987 was hij lid van het directiecomité van Prominvest NV, een vennootschap die investeert in risicokapitaal. Van 1988 tot 2002 was hij financieel directeur en lid van het directiecomité van D'leteren NV en van de raden van bestuur van alle dochtermaatschappijen van de groep, met name AVIS EUROPE PLC en BELRON. Tussen 2002 en 2005 was hij financieel directeur van de groep Ziegler. In 2009 werd hij benoemd tot lid van de raad van bestuur van SABCA NV. Bovendien is hij lid geweest van de raden van bestuur van UCO S.A. (1977 – 2001), LA LIEVE S.A. (1978-1996), LYS-LIEVE S.A. (1975-1995), BELGO-KATANGA S.A. (1996-2000), IBEL S.A. (1995-2000) en voorzitter van het Financial Executives Institute of Belgium (2002-2013). Sinds 1986

is hij gedelegeerd bestuurder van GEFOR NV (een adviesbureau dat zich specifiek toelegt op “corporate finance” en op de onderhandeling van bankkredieten). Hij zetelt in de raden van bestuur van S.A.B.C.A. (als vast vertegenwoordiger van GEFOR) en Wereldhave Belgium en hij is voorzitter van de auditcomités van deze bedrijven.

Dominique Offergeld (niet-onafhankelijk bestuurder van Elia System Operator en van Elia Asset) behaalde een diploma in economische en sociale wetenschappen (richting openbare financiën) aan de Université Notre Dame de la Paix in Namen. Ze volgde meerdere extra-universitaire programma's, waaronder het General Management Program aan het Cedep (INSEAD) in Fontainebleau (Frankrijk). Ze begon haar carrière in 1988 bij de Generale Bank (nu BNP Paribas Fortis) in het departement bedrijfsfinanciering en werd in 1999 benoemd tot deskundige van de viceminister-president en minister van Economische Zaken van het Waals Gewest. In 2001 was ze adviseur van de vice-eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken. Tussen 2004 en 2005 was ze adjunct-directeur op het kabinet van de minister van Energie, vervolgens werd ze in 2005 algemeen adviseur bij NMBS holding. Ze was (onder andere) bestuurder bij Publigaz en regeringscommissaris bij Fluxys. Ze was ook voorzitter van de raad van bestuur en het auditcomité van de NMBS. Tussen 2014 en 2016 was ze directrice van de strategische cel van de minister van Mobiliteit, belast met Belgocontrol en de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Ze is CFO van ORES SCRL, een functie die ze tussen 2008 en 2014 al eerder uitoefende.

Het auditcomité is bevoegd om een onderzoek in te stellen in alle aangelegenheden die het aanbelangt. Het beschikt daartoe over de nodige werkmiddelen, heeft toegang tot alle informatie, met uitzondering van de vertrouwelijke commerciële gegevens betreffende de netgebruikers en kan advies inwinnen bij interne en externe experts.

Het auditcomité heeft in 2016 zes keer vergaderd.

Het comité heeft de jaarrekeningen van 2016 onderzocht, zowel in Belgian GAAP als in IFRS. Het heeft ook de halfjaarlijkse resultaten van 30 juni 2016 en de kwartaalresultaten van 2016 geanalyseerd conform de Belgian GAAP en de IFRS-regels.

Het comité heeft kennis genomen van de uitgevoerde interne audits en aanbevelingen.

Het comité volgt daarnaast een actieplan voor elke uitgevoerde audit, om de efficiëntie, de traceerbaarheid en bewustwording van de geauditeerde domeinen te verbeteren en bijgevolg de eraan verbonden risico's te beperken en te verzekeren dat de controleomgeving en het risicobeheer op elkaar zijn afgestemd. Het comité heeft de verschillende actieplannen opgevolgd vanuit verschillende invalshoeken (planning, resultaten, prioriteiten) en dit onder andere op basis van een activiteitenverslag van de dienst interne audit. Het auditcomité heeft kennis genomen van de strategische risico's en heeft risicoanalyses ad hoc gerealiseerd op basis van de veranderende omgeving waarin de groep evolueert. Het auditcomité heeft ook de milieugebonden kwesties verder opgevolgd.

1.10 Corporate governance comité

Naast zijn gebruikelijke bevoegdheden ter ondersteuning van de raad van bestuur heeft het corporate governance comité, krachtens de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de statuten, de volgende taken:

- aan de algemene vergadering kandidaten voorstellen voor de mandaten van onafhankelijk bestuurder;
- voorafgaandelijk de aanstelling en/of, in voorkomend geval, het ontslag van de leden van het directiecomité goedkeuren;
- op verzoek van elke onafhankelijke bestuurder, van de voorzitter van het directiecomité of van de bevoegde federale en/of gewestelijke regelgevende instantie(s) van de elektriciteitsmarkt, ieder belangenconflict onderzoeken tussen, enerzijds, de netbeheerder en,

anderzijds, een dominerende aandeelhouder, een gemeente-aandeelhouder of een met een dominerende aandeelhouder geassocieerde of verbonden onderneming, en hierover verslag uitbrengen aan de raad van bestuur. Deze opdracht heeft tot doel de onafhankelijkheid van de bestuurders te versterken in aanvulling op de procedure voorzien in artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen, die de vennootschap ook toepast;

- zich uitspreken over de gevallen van onverenigbaarheid in hoofde van de leden van het directiecomité en van de personeelsleden;
- toezien op de toepassing binnen de vennootschap van de wettelijke, reglementaire, decretale en andere bepalingen met betrekking tot het beheer van de elektriciteitsnetten, de doeltreffendheid ervan evalueren ten aanzien van de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het beheer van voormelde netten, alsook toezien op de naleving van de artikelen 4.4 en 13.1, tweede en derde lid van de statuten van Elia System Operator. Hierover wordt jaarlijks een rapport voorgelegd aan de raad van bestuur en aan de federale en/of gewestelijke regelgevende instantie(s) voor de elektriciteitsmarkt;
- op verzoek van ten minste één derde van de leden een vergadering van de raad van bestuur samenroepen overeenkomstig de oproepingsformaliteiten die in de statuten zijn vastgelegd;
- na kennisgeving door een bestuurder, de conformiteit met artikel 9.1, b), c) en d) van de richtlijn 2009/72/EG, van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van de richtlijn 2003/54/EG, onderzoeken van het lidmaatschap van een bestuurder van de raad van toezicht, de raad van bestuur of de organen die wettelijk een onderneming vertegenwoordigen die, rechtstreeks of onrechtstreeks, zeggenschap uitoefent over een producent en/of leverancier van elektriciteit, en hierover verslag uitbrengen aan de raad van bestuur. Bij dit onderzoek houdt het corporate governance comité rekening met de rol en de invloed die de betrokken bestuurder heeft in de betrokken onderneming en met de mate van zeggenschap of invloed van de betrokken onderneming over haar dochteronderneming. Het comité onderzoekt eveneens of bij de uitoefening van het mandaat van de betrokken bestuurder in de vennootschap een mogelijkheid of een drijfveer bestaat om bepaalde producent- of leveranciersbelangen te begunstigen ten nadele van andere netgebruikers wat de toegang tot en investeringen in het net betreft;
- voorafgaandelijk aan iedere benoeming van een bestuurder, ongeacht of het de benoeming betreft van een nieuwe bestuurder, dan wel de herbenoeming van een bestaande bestuurder, onderzoeken of de kandidaat-bestuurder de onverenigbaarheden opgenomen in de statuten van de vennootschap in acht neemt. Met het oog daarop dient iedere kandidaat-bestuurder aan het comité een overzicht te bezorgen van (i) de mandaten die hij bekleedt in de raad van bestuur, de raad van toezicht of een ander orgaan van andere rechtspersonen dan de vennootschap en (ii) iedere andere functie of activiteit die hij uitoefent, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een onderneming die één van de volgende functies vervult: de productie of de levering van elektriciteit.

Het comité heeft in 2016 zeven keer vergaderd.

Het comité wordt, met inachtneming van de vertrouwelijkheidsregels, geregeld geïnformeerd over belangrijke dossiers, zoals de statutenwijzigingen, de wijzigingen van het Corporate Governance Charter, de wijzigingen in zijn huishoudelijk reglement en in het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur, de opvolging van de leden van de raad van bestuur, inclusief de voorzitter en de vicevoorzitters. In het kader van zijn wettelijke en statutaire bevoegdheden heeft het comité in 2016 de opvolging van de heer Jean-Marie Laurent Josi als bestuurder onderzocht, een voorstel tot benoeming van de heer Michel Allé als onafhankelijk bestuurder geformuleerd, de benoeming van nieuwe leden van het directiecomité onderzocht en voorafgaandelijk goedgekeurd, en een onderzoek gevoerd naar de overeenstemming met de vereisten inzake de volledige ontvlechting van de eigendomsstructuren ('full ownership unbundling'), zoals voorzien door de wet en de statuten.

1.11 Evaluatie

De raad van bestuur van Elia System Operator en van Elia Asset heeft in 2016 een formele procedure georganiseerd voor de evaluatie van zijn werking (met inbegrip van een evaluatie van de globale bijdrage van de bestuurders), die van zijn comités, alsook van de interactie tussen de raad van bestuur en het directiecomité en heeft in 2016 geen individuele evaluatie uitgevoerd overeenkomstig bepaling 4.13 van de corporate governance code.

De evaluatieprocedure in 2016 werd uitgevoerd in overeenstemming met bepaling 4 van de corporate governance code die de vennootschap heeft aanvaard als haar referentiecode.

1.12 Directiecomité

Het directiecomité is overeenkomstig artikel 9, §9 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt belast met:

- het operationeel beheer van de elektriciteitsnetten, inclusief de commerciële, technische, financiële, regelgevende en personeelsaangelegenheden verbonden aan dit operationeel beheer,
- het dagelijks bestuur van de netbeheerder,
- de uitoefening van de bevoegdheden die hem door de statuten worden toegekend,
- de uitoefening van de bevoegdheden die aan hem gedelegeerd worden door de raad van bestuur, binnen de grenzen van de algemene beleidsregels en -principes en de beslissingen genomen door de raad van bestuur.

Het directiecomité beschikt over alle nodige bevoegdheden, inclusief de bevoegdheid van vertegenwoordiging, en voldoende bewegingsruimte om de bevoegdheden uit te oefenen die aan hem werden gedelegeerd en om een bedrijfsstrategie voor te stellen en toe te passen, met dien verstande dat deze bevoegdheden geen inbreuk vormen op de controle en uiteindelijke concurrerende bevoegdheid van de raad van bestuur, onverminderd de verplichting van de raad van bestuur om zich te houden aan de wettelijke beperkingen inzake de toegang tot de commerciële gegevens en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de netgebruikers en de verwerking ervan.

Het directiecomité houdt over het algemeen ten minste één keer per maand een formele vergadering. De leden komen ook wekelijks samen in het kader van informele vergaderingen. Een lid dat niet aanwezig kan zijn, laat zich gewoonlijk vertegenwoordigen. Het afwezige lid kan, in overeenstemming met het huishoudelijk reglement van het directiecomité, via elk schriftelijk verzendingsmedium (waarvan de oorspronkelijke authenticiteit redelijkerwijs geïdentificeerd kan worden) een volmacht geven aan een ander lid van het directiecomité. Geen enkele volmachthouder mag echter meer dan twee directieleden vertegenwoordigen.

Het directiecomité heeft in 2016 14 keer vergaderd voor Elia System Operator en 14 keer voor Elia Asset.

Het comité brengt elk kwartaal verslag uit aan de raad van bestuur over de financiële situatie van de vennootschap (meer bepaald over de overeenstemming tussen het budget en de vastgestelde resultaten) en op elke vergadering van de raad van bestuur over het beheer van het transmissienet. In het kader van de rapportering over het beheer van het transmissienet in 2016, heeft het directiecomité de raad van bestuur onder meer geïnformeerd over de ontwikkelingen in de wetgeving die toepasselijk zijn op de vennootschap, over de financiële toestand van de vennootschap, de toestand van haar dochtervennootschappen, de belangrijke beslissingen van de regulatoren en de besturen, alsook over de opvolging en ontwikkeling van de grote investeringsprojecten.

1.13 Gedragscode

Na de inwerkingtreding van de Europese Verordening (EU) nr. 596/2014 betreffende marktmisbruik heeft Elia haar gedragscode aangepast. Deze gedragscode is gericht op de voorkoming van mogelijke inbreuken op de wetgeving betreffende misbruik van voorkennis en marktmanipulatie door

de personeelsleden en personen met leidinggevende verantwoordelijkheid binnen de Elia groep. De gedragscode legt een reeks regels en meldingsplichten op voor de transacties door deze personen met hun effecten van Elia System Operator, conform met de bepalingen in de Verordening betreffende marktmisbruik en de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en andere financiële diensten. Deze gedragscode is beschikbaar op de website van de vennootschap (www.elia.be, onder 'Elia', 'corporate governance').

1.14 Corporate governance charter en huishoudelijke reglementen van de raad van bestuur, van de adviserende comités van de raad van bestuur en van het directiecomité

Het Corporate Governance Charter en de huishoudelijke reglementen van de raad van bestuur, de adviserende comités van de raad van bestuur en het directiecomité zijn beschikbaar op de website van de vennootschap (www.elia.be, onder 'Elia', 'corporate governance').

1.15 Reglementering inzake transparantie – Kennisgevingen

Elia System Operator heeft in 2016 geen enkele kennisgeving ontvangen in de zin van de wet van 2 mei 2007 betreffende de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, en het koninklijk besluit van 14 februari 2008 betreffende de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen.

Conform artikel 15 van de wet van 2 mei 2007 heeft Elia System Operator via een persbericht op de website de totstandkoming van een kapitaalverhoging voorbehouden aan het personeel van Elia System Operator en van haar Belgische dochtervennootschappen bekendgemaakt. De kapitaalverhoging werd op 22 december 2016 vastgesteld voor notaris. Als gevolg van deze kapitaalverhoging werden 140.919 nieuwe aandelen van Elia System Operator uitgegeven.

In het kader van de wet van 2 mei 2007 en het koninklijk besluit van 14 februari 2008 (betreffende de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in beursgenoteerde vennootschappen) en als gevolg van de kapitaalverhoging voorbehouden voor de personeelsleden van Elia System Operator heeft Publi-T op 17 januari 2017 Elia System Operator ervan in kennis gesteld dat haar deelneming in Elia System Operator op 22 december 2016 onder de drempel van 45% van de door Elia System Operator uitgegeven aandelen is gezakt en dat deze 44,97% bedraagt. De Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij, met wie Publi-T in onderling overleg handelt, heeft Elia System Operator op 17 januari 2017 in kennis gesteld dat haar deelneming in Elia System Operator is gezakt tot 2,02% op 22 december 2016. Dit heeft als gevolg dat hun gezamenlijke deelneming in Elia 46,99% bedraagt. De wijziging in de percentages van deze deelnames is het gevolg van de kapitaalverhoging voorbehouden voor het personeel eind 2016. Het aantal aandelen van Publi-T en de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij is onveranderd. Het totaal door Elia System Operator uitgegeven aandelen bedraagt 60.891.158.

1.16 Remuneratieverslag

1.16.1 Vergoeding van de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité

PROCEDURE DIE IN 2016 WERD TOEGEPAST OM HET REMUNERATIEBELEID EN DE REMUNERATIE VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN VAN HET DIRECTIECOMITÉ TE BEPALEN

Het vergoedingscomité heeft overeenkomstig de artikelen 16.1 en 15.1 van de statuten van Elia System Operator, respectievelijk Elia Asset een ontwerp van remuneratiebeleid voor de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité opgesteld. De raden van bestuur van Elia System Operator en Elia Asset hebben dit ontwerp van remuneratiebeleid voor de leden van het directiecomité goedgekeurd. Het ontwerp van remuneratiebeleid voor de bestuurders werd goedgekeurd door de algemene vergadering van aandeelhouders van Elia System Operator en van Elia Asset.

Daarnaast heeft het vergoedingscomité aanbevelingen geformuleerd omtrent het remuneratiebeleid evenals de remuneratie van de bestuurders en de leden van het directiecomité.

De samenstelling en de activiteiten van het vergoedingscomité worden hieronder meer in detail beschreven.

REMUNERATIE VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Als gevolg van de beslissing van de Gewone Algemene Vergadering van Elia System Operator en Elia Asset van 17 mei 2016 zijn de regels met betrekking tot de remuneratie van de bestuurders gewijzigd. De nieuwe regels die van toepassing zijn vanaf 1 januari 2016 worden hieronder beschreven.

Het totale bedrag van de bruto vergoedingen van de veertien bestuurders in 2016 bedroeg 806.300 € (403.900 € voor Elia System Operator en 402.400 € voor Elia Asset).

De tabel hieronder bevat de brutobedragen die individueel aan iedere bestuurder werden toegekend voor Elia System Operator en Elia Asset samen.

Deze bedragen werden berekend op basis van elf vergaderingen van de raad van bestuur van Elia System Operator alsook op basis van elf vergaderingen van de raad van bestuur van Elia Asset in 2016. In 2016 heeft het auditcomité zes keer vergaderd, het corporate governance comité zeven keer en het vergoedingscomité zes keer⁹.

De vergoeding van de bestuurders bestaat uit een vaste jaarlijkse vergoeding van 25.000 € per jaar (12.500 € voor Elia System Operator en 12.500 € voor Elia Asset) en presentiegeld ten belope van 1.500 € (750 € voor Elia System Operator en 750 € voor Elia Asset) per bijkomende vergadering van de raad van bestuur, te tellen vanaf de eerste vergadering van de raad van bestuur waaraan de

⁹ Waarvan één vergadering met de notaris om de kapitaalverhoging voorbehouden aan het personeel vast te stellen voor Elia System Operator. Het vergoedingscomité van Elia Asset is vijf keer bijeengekomen.

bestuurder deelneemt. De vaste jaarlijkse vergoeding en het presentiegeld worden verhoogd met een supplement van 100% voor de voorzitter en van 30% voor iedere vicevoorzitter van de raad van bestuur.

Voor elke vennootschap, is de vaste jaarlijkse vergoeding voor elk lid van een adviserend comité van de raad van bestuur (zijnde het auditcomité, het vergoedingscomité en het corporate governance comité) vastgesteld op 3.000 € per jaar per comité en is het presentiegeld voor elk lid van een comité vastgesteld op 750 € per vergadering van een comité (te tellen vanaf de eerste vergadering waaraan het lid deelneemt). De vaste jaarlijkse vergoeding en het presentiegeld worden verhoogd met een supplement van 30% voor elke voorzitter van een comité.

De vaste jaarlijkse vergoedingen en de presentiegelden worden jaarlijks geïndexeerd in januari volgens de index van de consumptieprijzen van de maand januari 2016.

De vaste jaarlijkse vergoedingen en de presentiegelden dekken alle kosten, met uitzondering van (a) de kosten gemaakt door een bestuurder met domicilie buiten België bij de uitoefening van zijn mandaat (zoals verplaatsings- en verblijfskosten), voor zover de bestuurder buiten België gedomicilieerd is op het moment van zijn benoeming of, indien de bestuurder in kwestie zijn domicilie wijzigt na zijn benoeming, na goedkeuring van het vergoedingscomité, (b) van alle kosten gemaakt door een bestuurder in het geval waarin een vergadering van de raad van bestuur buiten België georganiseerd wordt (bijvoorbeeld in Duitsland) en (c) van alle kosten gemaakt door een bestuurder tijdens zijn verplaatsingen naar het buitenland in het kader van zijn mandaat, op verzoek van de voorzitter of de vicevoorzitters van de raad van bestuur. Alle vergoedingen en kosten worden in rekening gebracht bij de exploitatiekosten van de vennootschap.

BESTUURDER	VERGOEDINGEN	raad van bestuur van Elia System Operator	raad van bestuur van Elia Asset	auditcomité van Elia System Operator	auditcomité van Elia Asset	corporate governance comité van Elia System Operator	corporate governance comité van Elia Asset	vergoedingscomité van Elia System Operator	vergoedingscomité van Elia Asset
Michel ALLE ¹⁰	24.500,00 €	6/7	6/7	-	-	-	-	-	-
Jacques DE SMET	73.750,00 €	10/11	10/11	6/6	6/6	-	-	6/6	5/5
Luc DE TEMMERMAN ¹¹	74.050,00 €	11/11	11/11	6/6	6/6	-	-	5/6	5/5
Frank DONCK ¹²	68.500,00 €	9/11	9/11	5/6	5/6	7/7	7/7	-	-
Cécile FLANDRE ¹³	38.500,00 €	9/11	9/11	-	-	-	-	-	-
Claude GRÉGOIRE ¹⁴	63.550,00 €	9/11	9/11	-	-	-	-	5/6	5/5
Philip HEYLEN	52.000,00 €	8/11	8/11	-	-	6/7	6/7	-	-
Luc HUJOEL ¹⁵	61.450,00 €	10/11	10/11	-	-	7/7	7/7	-	-
Miriam MAES	83.000,00 €	11/11	11/11	-	-	-	-	-	-
Jane MURPHY	58.000,00 €	11/11	11/11	-	-	7/7	7/7	-	-
Dominique OFFERGELD	50.500,00 €	9/11	9/11	4/6	4/6	-	-	-	-
Saskia VAN UFFELEN ¹⁶	66.250,00 €	9/11	9/11	-	-	5/7	5/7	6/6	5/5
Geert VERSNICK	67.000,00 €	10/11	10/11	6/6	6/6	-	-	-	-
Peter VANVELTHOVEN ¹⁷	25.250,00 €	4/8	4/8	-	-	-	-	-	-

¹⁰ Michel Allé is bestuurder sinds 17 mei 2016.

¹¹ De bezoldiging van Luc De Temmerman wordt aan de onderneming InDeBom Strategies Comm. V. uitgekeerd .

¹² De bezoldiging van Frank Donck wordt aan de onderneming Ibervest NV uitgekeerd.

¹³ De bezoldiging van Cécile Flandre wordt aan de onderneming Belfius Insurance NV uitgekeerd.

¹⁴ De bezoldiging van Claude Grégoire wordt aan de onderneming Socofe NV uitgekeerd.

¹⁵ De bezoldiging van Luc Hujol wordt aan de onderneming Interfin CVBA uitgekeerd.

¹⁶ De bezoldiging van Saskia Van Uffelen wordt aan de onderneming Quadrature BVBA uitgekeerd.

¹⁷ Peter Vanvelthoven is bestuurder sinds 24 maart 2016.

Alle vergoedingen worden evenredig in verhouding met de duur van het mandaat van bestuurder toegekend.

Op het einde van elk 1e, 2e en 3e kwartaal wordt een voorschot op de jaarlijkse vergoedingen aan de bestuurders betaald. In december van het lopende jaar wordt een eindafrekening gemaakt.

Er worden geen andere voordelen in natura, aandelenopties, kredieten of voorschotten aan de bestuurders toegekend. Elia System Operator en Elia Asset hebben geen kredieten toegekend aan of voor een lid van de raad van bestuur.

REMUNERATIEBELEID VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Het vergoedingscomité evalueert jaarlijks de leden van het directiecomité. De evolutie in het basissalaris is afhankelijk van de positionering van elk lid van het directiecomité ten opzichte van het referentiesalaris in de algemene markt en van de beoordeling van zijn/haar individuele prestaties.

Sinds 2004 wordt de Hay-methode toegepast om het gewicht van elke directiefunctie te bepalen en een marktconforme vergoeding te waarborgen.

De vergoeding van de leden van het directiecomité is samengesteld uit de volgende elementen:

- basissalaris,
- variabele kortetermijnvergoeding,
- variabele langetermijnvergoeding,
- pensioen,
- andere voordelen.

Overeenkomstig artikel 17.9 van de statuten van Elia System Operator is een afwijking van de bepalingen van artikel 520^{ter}, 1e en 2e lid van het Wetboek van vennootschappen voorzien voor de leden van het directiecomité.

Wat de variabele vergoeding betreft, evalueert het vergoedingscomité de leden van het directiecomité op het einde van ieder jaar op basis van een zeker aantal kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen. Het variabele gedeelte van de vergoeding bestaat sinds 2008 uit twee pijlers, één op korte termijn en één op lange termijn.

BASISVERGOEDING

Alle leden van het directiecomité van Elia System Operator en van Elia Asset hebben het statuut van werknemer.

In 2016 werd aan de voorzitter van het directiecomité, Chris Peeters, een basisvergoeding van 405.239 € uitbetaald. De recurrente vergoeding die aan de overige leden van het directiecomité werd uitbetaald, bedroeg in totaal 1.242.362 € (respectievelijk 785.809 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 456.553 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

In 2016 werd aan alle leden van het directiecomité samen dus een totaalbedrag van 1.647.601 € aan basisvergoeding betaald.

VARIABLE KORTETERMIJNVERGOEDING

De eerste pijler van de variabele vergoeding is gebaseerd op het bereiken van een aantal doelstellingen die in het begin van elk jaar worden vastgelegd door het vergoedingscomité, waarbij maximaal 25% van de variabele vergoeding betrekking heeft op individuele doelstellingen en 75% op het behalen van collectieve doelstellingen van de Elia groep ('short-term incentive plan').

In 2016 bedroeg de vooraf verdiende variabele kortetermijnvergoeding van de voorzitter van het directiecomité 268.651 €.

De vooraf verdiende variabele vergoeding die in 2016 aan de overige leden van het directiecomité werd uitbetaald, bedroeg in totaal 483.141 € (respectievelijk 304.501 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 178.640 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

In 2016 werd aan alle leden van het directiecomité samen dus een totaalbedrag van 751.792 € aan variabele vergoeding betaald.

TOTALE JAARVERGOEDING

In 2016 werd aan de voorzitter van het directiecomité een totale vergoeding van 673.890 € uitbetaald.

De totale jaarvergoeding van de overige leden van het directiecomité bedroeg in totaal 1.725.503 € (respectievelijk 1.090.310 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 635.193 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

Het totaalbedrag van de jaarvergoeding van alle leden van het directiecomité samen bedroeg in 2016 aldus 2.399.393 €.

VARIABLE LANGETERMIJNVERGOEDING

De tweede pijler van de variabele vergoeding is gebaseerd op meerjarencriteria die vastgelegd worden voor 4 jaar ('long-term incentive plan'). De vooraf verdiende variabele vergoeding in 2016 kan geraamd worden op 55.628 € (maximumbedrag in geval van volledige realisatie van de meerjarencriteria die werden bepaald voor de betrokken tariefperiode) voor de voorzitter van het directiecomité voor de gepresteerde periode in 2016 en op 307.593 € voor de overige leden van het directiecomité (respectievelijk 194.559 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 113.034 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

Deze bedragen worden op het einde van elk jaar herzien naargelang de realisatie van de meerjarencriteria. Het eerste deel van de variabele langetermijnvergoeding voor de tariefperiode 2016-2019 zal uitbetaald worden in 2018 en het resterende bedrag zal betaald worden in 2020. Er zijn geen andere variabele vergoedingen geweest in 2016. De vergoeding is definitief verworven op het ogenblik van de uitbetaling.

STORTINGEN IN HET EXTRALEGAAL PENSIOEN

Sinds 2007 zijn alle pensioenplannen voor de leden van het directiecomité van het type 'vaste premies' ('defined contribution'), waarbij het gestorte bedrag voor belastingen wordt berekend op

basis van de jaarvergoeding. In 2016 werd door Elia System Operator een totaalbedrag van 104.830 € gestort voor de voorzitter van het directiecomité.

Aan de overige leden van het directiecomité werd door Elia een bedrag van 265.476 € uitbetaald (respectievelijk 154.862 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 110.614 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

ANDERE VOORDELEN

De andere voordelen die aan de leden van het directiecomité worden toegekend, zoals het gewaarborgd inkomen in geval van langdurige ziekte of ongeval, de dekking gezondheidszorgen en hospitalisatie, de invaliditeits- en overlijdensverzekering, de tariefvoordelen, de andere premies, de tussenkomst in het openbaar vervoer, de terbeschikkingstelling van een bedrijfswagen, de kosten die eigen zijn aan de werkgever en andere kleine voordelen worden toegekend volgens de regels die gelden voor alle kaderleden van de onderneming.

De kosten van deze andere voordelen worden voor 2016 begroot op 43.812 € voor de voorzitter van het directiecomité en op 184.129 € voor de andere leden van het directiecomité samen (respectievelijk 108.937 € voor de directie in dienst van Elia System Operator en 75.192 € voor de directie in dienst van Elia Asset).

Er werden in 2016 geen opties op aandelen in Elia toegekend aan de leden van het directiecomité.

BEPALINGEN VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN EN VERTREKVERGOEDINGEN VOOR DE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

De arbeidsovereenkomsten van de leden van het directiecomité die na 3 mei 2010 zijn afgesloten, werden opgesteld in overeenstemming met de geldende wetgeving inzake opzeg en ontslag.

De arbeidsovereenkomsten die vóór 3 mei 2010 werden gesloten met de leden van het directiecomité bevatten geen bijzondere modaliteiten inzake ontslag.

Aandelen van Elia System Operator in het bezit van de leden van het directiecomité

Dit is het aantal aandelen dat de leden van het directiecomité bezitten op 31 december 2016:

Leden van het directiecomité ¹⁸	op 31.12.2016	op 31.12.2015
Chris Peeters <i>Chief Executive Officer - voorzitter van het directiecomité</i>	1.805	-
Markus Berger <i>Chief Officer Infrastructure</i>	9.156	9.156
Frédéric Dunon <i>Chief Assets Officer</i>	2.833	1.986
Pascale Fonck ¹⁹ <i>Chief Officer External Relations</i>	661	-
Ilse Tant <i>Chief Human Resources and Internal Communication Officer</i>	2.450	1.825
Frank Vandenberghe <i>Chief Customers, Market & System Officer</i>	3.779	4.774
Catherine Vandendorpe <i>Chief Financial Officer</i>	1.355	1.370

Er werden in 2016 geen opties op aandelen in Elia System Operator toegekend aan de leden van het directiecomité. De leden van het directiecomité kunnen aandelen kopen via de bestaande kapitaalverhogingen voorbehouden aan het personeel alsook op de beurs.

1.17 Andere mee te delen informatie krachtens artikel 96 van het wetboek van vennootschappen en artikel 34 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt

Dit deel bevat informatie die overeenkomstig voormelde bepalingen in het jaarverslag dient te worden opgenomen en die niet in andere delen van het jaarverslag voorkomt.

Informatie omtrent de bijzondere zeggenschapsrechten van bepaalde houders van effecten

Overeenkomstig artikel 4.3 van de statuten van Elia System Operator en van Elia Asset hebben alle aandelen van beide vennootschappen dezelfde rechten, ongeacht de categorie waartoe ze behoren,

¹⁸ Functies op 31.12.2016.

¹⁹ Pascale Fonck werd benoemd tot Chief Officer External Relations door de raad van bestuur van 23 juni 2016.

behoudens wanneer de statuten hierover anders bepalen.

In dit verband bepalen de statuten dat bepaalde specifieke rechten zijn verbonden aan de aandelen van categorie A en van categorie C met betrekking tot (i) de benoeming van leden van de raad van bestuur (artikel 13.5.2 van de statuten van Elia System Operator en artikel 12.5.2 van de statuten van Elia Asset) en (ii) de goedkeuring van beslissingen van de algemene vergadering (artikelen 28.2.1 en 28.2.2 van de statuten van Elia System Operator en artikel 27.2 van de statuten van Elia Asset).

Informatie omtrent de wettelijke of statutaire beperking van de uitoefening van het stemrecht

Overeenkomstig artikel 4.3, lid 3 van de statuten van Elia System Operator en van Elia Asset worden de stemrechten verbonden aan de aandelen die rechtstreeks of onrechtstreeks worden aangehouden door bedrijven die werkzaam zijn in de productie en/of de levering van elektriciteit en/of van aardgas, geschorst.

Informatie omtrent de regels voor wijziging van de statuten

In geval van wijziging van de statuten van Elia System Operator en van Elia Asset zijn artikel 29 van de statuten van Elia System Operator en artikel 28 van de statuten van Elia Asset van toepassing.

Informatie omtrent de wettelijke of statutaire beperking op de overdrachten van effecten

De overdrachten van effecten in Elia System Operator worden geregeld overeenkomstig artikel 9 van de statuten van Elia System Operator.

Informatie omtrent de inkoop door de onderneming van eigen aandelen

De toelating die aan de raad van bestuur van Elia System Operator werd gegeven inzake de inkoop door de vennootschap van haar eigen aandelen in geval van een dreigend ernstig nadeel, zoals bepaald in artikel 37 van de statuten van Elia System Operator, vernieuwd voor een periode van drie jaar, te rekenen vanaf de publicatie van de beslissing van de buitengewone algemene vergadering van 21 mei 2013, werd in 2016 niet vernieuwd.

2 AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR OP DE AFSLUITINGSDATUM

	Aandelen	% Aandelen	% Stemrechten
Publi –T (aandelen categorie B en C)	27.383.507 ²⁰	44.97	44.97
Publipart (aandelen categorie A)	1.526.756	2.51	2.51
Belfius Insurance (Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij)(aandelen categorie B)	1.231.060 ²¹	2.02	2.02
Katoen Natie Group (aandelen categorie B)	3.157.624 ²²	5.19	5.19
Interfin (aandelen categorie B)	2.598.143	4.26	4.26
Other Free float (aandelen categorie B)	24.994.068	41.05	41.05
Totaal	60.891.158	100	100

3 ANDERE ACTIVITEITEN IN 2016**NIEUWE STRATEGIE, NIEUWE WAARDEN**

CEO Chris Peeters presenteerde in september de nieuwe strategie, missie én waarden van Elia. Ze zijn het resultaat van een diepgaande denkoefening die de strategische keuzes aanstuurt én de nieuwe richting uitstippelt die Elia de komende jaren volgt.

FASE 1 BRABO-PROJECT KLAAR

Begin november heeft Elia fase 1 van Brabo-project afgewerkt: de versterking van de tweede hoogspanningslijn tussen Doel en Zandvliet én de ingebruikname van een bijkomende dwarsregeltransformator op de grens met Nederland. Met het Brabo-project versterkt Elia de bevoorradingszekerheid van het Antwerpse havengebied en het Belgische elektriciteitsnet.

²⁰ Op basis van de transparantieverklaring Publi-T – Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij van 29 oktober 2014. Voor meer informatie over de transparantieverklaringen zie 'Reglementering inzake transparantie – Kennisgevingen' hierboven.

²¹ Op basis van de transparantieverklaring Publi-T – Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij van 29 oktober 2014. Voor meer informatie over de transparantieverklaringen zie 'Reglementering inzake transparantie – Kennisgevingen' hierboven.

²² Op basis van de transparantieverklaring Katoen Natie van 29 oktober 2014.

ALEGRO-PROJECT ONDERTEKEND

Op 29 september ondertekenden de Duitse netbeheerder Amprion en Elia een overeenkomst met Silec Cable voor de levering van het kabelsysteem van het ALEGrO-project. Twee maand later sloten de twee netbeheerders een overeenkomst met Siemens voor de levering van twee HVDC-conversiestations (hoogspanningsgelijkstroom). Het ALEGrO-project realiseert de eerste interconnector tussen België en Duitsland.

FASE 1 OOSTLUS-PROJECT AFGEROND

Met de ingebruikname van de verbinding Bévercé-Butgenbach-Amel werd op 6 december fase 1 van het Oostlus-project binnen de vooropgestelde termijn voltooid. Dit netversterkingsproject zal op termijn onder meer de geproduceerde hernieuwbare energie in de regio integreren en zo de bevoorradingszekerheid versterken.

STEVIN

Het Stevin-project is een belangrijke schakel voor de toekomst van de elektriciteitsbevoorrading in België, vooral van de kuststreek. Het project zal het Belgische hoogspanningsnet versterken met de installatie van een dubbele hoogspanningslijn van 380 kV over een afstand van 47 kilometer, tussen Zeebrugge en Zomergem. Elia bouwt bovendien een nieuw hoogspanningsstation in Zeebrugge en twee nieuwe overgangsstations in Brugge en in Damme.

Het project Stevin is in 2016 flink opgeschoten. Er werden 80 nieuwe masten en meer dan 400 km kabels geïnstalleerd. De boringen onder het Boudewijnkanaal én de stations Van Maerlant, Gezelle en Stevin zijn klaar. In 2016 werd er voor 133 m€ geïnvesteerd in dit project

STUDIE VAN DE 'ADEQUACY' EN DE FLEXIBILITEITSBEHOEFTE VAN HET ELEKTRICITEITSSYSTEEM

Elia heeft op vraag van de federale minister van Energie een studie uitgevoerd over het op elkaar afstemmen van de elektriciteitsproductie en het -verbruik (adequacy) én over de nood aan flexibiliteit in het elektriciteitssysteem. Deze studie- die de periode 2017- 2027 bestrijkt- maakt vooral een kwantitatieve analyse van de nood aan 'adequacy' en flexibiliteit en plaatst deze elementen voor België binnen de Europese markt. De studie is beschikbaar op de website van Elia.

Eind september 2016 heeft Elia –andermaal op verzoek van de minister- van Energie een addendum gepubliceerd, na een openbare raadpleging over het aanvankelijke rapport van 20 april 2016.

EERSTE COMMERCIEËLE UITWISSELINGEN VIA HET INTRADAYPLATFORM M7

De Belgische en Nederlandse intraday-markten werden op 5 oktober 2016 met succes gekoppeld aan de Duitse, Franse, Oostenrijkse en Zwitserse intraday-markten.

TWEE PRIJZEN VOOR LIFE-PROJECT

Op 23 mei 2016 is het LIFE-project van Elia-RTE bekroond met de prijs Natura 2000 in de categorie 'Verzoening van belangen/percepties'. De prijs wordt toegekend door het directoraat-generaal Milieuzaken van de Europese Commissie. Een dag later won hetzelfde LIFE-project één van de twee 'Duurzame partnerships' prijzen van The Shift, het trefpunt voor duurzame ontwikkeling in België.

4 VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN DIE ZICH HEBBEN VOORGEDAAN NA DE SLUITING VAN HET BOEKJAAR

Na het afsluiten van het boekjaar hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan.

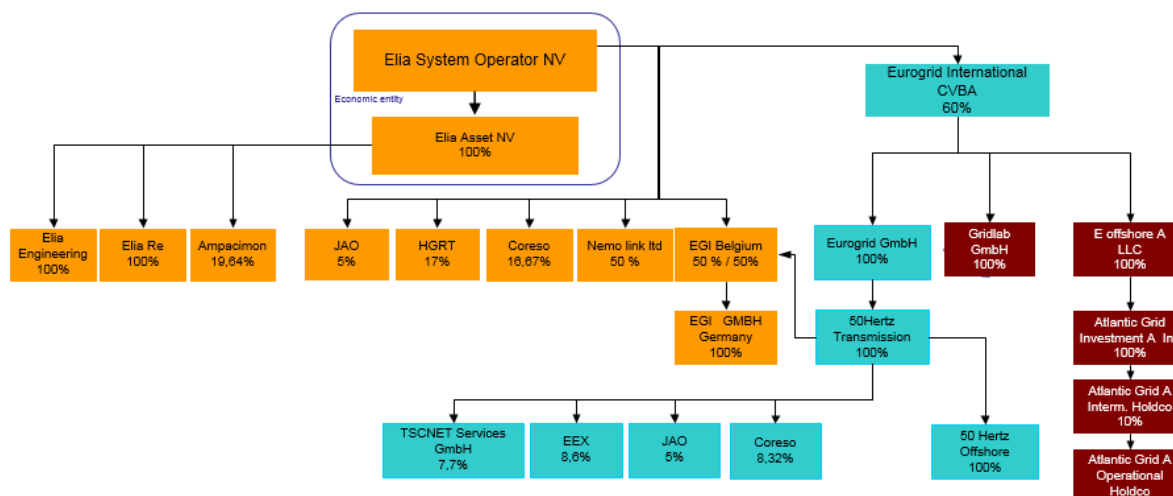
5 BIJZONDERE OPDRACHTEN VAN DE COMMISSARISSEN IN DE LOOP VAN HET BOEKJAAR

Elia System Operator heeft naast de gewone auditwerkzaamheden een beroep gedaan op de diensten voor van het college van commissarissen van KPMG Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door Benoit Van Roost, en Ernst & Young Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door Marnix Van Dooren.

De informatie is terug te vinden in de jaarrekening onder sectie Vol 6.16 en Vol 6.18.2

6 STRUCTUUR VAN DE GROEP

De groepsstructuur wordt hieronder schematisch weergegeven:



De ondernemingen waar Elia hoofdaandeelhouder is, zijn de volgende:

- **Elia Asset** is de vennootschap die alle installaties van het hoogspanningsnet in eigendom heeft, die instaat voor de verdere uitbouw en het onderhoud van dit net. Elia Asset en Elia System Operator vormen één economische entiteit en handelen onder de naam Elia;
- **Eurogrid International CVBA** werd opgericht naar aanleiding van de overname van 50Hertz in Duitsland, waarin de Elia-groep 60% en IFM 40% van de aandelen bezit. De dochterondernemingen zijn Eurogrid GmbH, met inbegrip van 50Hertz Transmission en 50Hertz Offshore, Gridlab GmbH en E-Offshore A LLC;
- **Elia Grid International NV** ("EGI") werd in 2014 opgericht. De onderneming levert experts in consultancy, dienstverlening, engineering en aankopen en creëert waarde door oplossingen te bieden gebaseerd op internationale goede praktijken die volledig in overeenstemming met de

- gereguleerde bedrijfsomgeving werken.
- **Nemo Link Limited.** On 27 February 2015 Elia System Operator together with National Grid signed a joint venture agreement to build the Nemo Link Interconnector; each shareholder holds 50% in Nemo Link Limited, a UK company.
Both shareholders provided funding to Nemo Link Limited during 2016 via equity contributions and loans (with an annual interest rate of 4% and a maturity of 25 years as of starting date of the commercial operations of the Interconnector) in a 50/50 repartition. In 2016 Elia funded €64.5 million, bringing the total amount of funding by Elia at € 90.1 million, of which 40% via equity contributions and 60% via loans.

De ondernemingen waar Elia System Operator een participatie in heeft:

- **JAO (Joint Allocation Office):** staat in voor dag-, maand- en jaarveilingen van de grenscapaciteit op 27 grenzen in Europa. JAO werd opgericht in 2015 door fusie van CAO Central Allocation Office GmbH en CASC.EA S.A.);
- **Coreso:** een coördinatiecentrum dat de veiligheid van de transmissienetten van de Centraal-West-Europese regio versterkt door de ontwikkeling van previsionele analyses van de elektriciteitsstromen in de netten en door de bewaking van de transmissie netten op continue real-time basis;
- **HGRT** is een holding van verschillende Europese transmissienetbeheerders die een participatie heeft in de Franse energiebeurs Powernext;
- **Ampacimon**, dat in 2010 werd opgericht, ontwikkelt systemen voor de bewaking van de ampère capaciteit (maximaal vermogen van een hoogspanningslijn in functie van zijn thermische limiet) op hoogspanningslijnen. Dankzij deze systemen kunnen de transmissienetbeheerders voor elektriciteit de efficiëntie van hun netten verhogen, terwijl ze toch de veiligheid ervan maximaal vrijwaren.

De andere bedrijven van de groep zijn:

- **Elia Engineering** is een engineering en consultancy bureau actief op het gebied van het ontwerp- en het project management van infrastructuur verbonden aan het hoogspanningsnetwerk en het elektriciteitsnet op zeer hoge spanning, en werkt bijna uitsluitend voor Elia Asset;
- **Elia Re** is een herverzekeringsmaatschappij gevestigd in Luxemburg, die werd opgericht om het verzekeringsbeleid te optimaliseren.

7 TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING

7.1 Balans

7.1.1 Vaste activa

De **financiële vaste activa** omvatten:

- 100% participatie Elia Asset (€ 3.304,2 miljoen),
- 60% participatie in Eurogrid International (€ 265,6 miljoen),
- 50,01% participatie in Elia Grid International (€ 2,5 miljoen),
- 17% deelneming in HGRT (Holding des Gestionnaires de Réseau de Transport) (€ 11,7 miljoen),
- 16,67% participatie in CORESO (Coordination of Electricity System Operators) (€ 0,2 miljoen),
- 50% participatie in Nemo Link Ltd. (€ 36 miljoen),
- 5% participatie in JAO (€ 0,2 miljoen),
- 19,64% participatie in Ampacimon (€ 0,3 miljoen),
- de participatie in Elia Engineering (1 aandeel),
- de participatie in Elia Re (1 aandeel),

De belangrijkste wijzigingen in 2016 zijn de volgende:

Daling met € 7,2 miljoen van de waarde van het belang in Eurogrid International n.a.v. een kapitaalvermindering cfr publicatie Belgisch Staatsblad dd 08/09/2016.

Het belang van Elia in Coreso daalde van 20,00% tot 16,67% als gevolg van de verkoop van een belang van 3,33 % aan een nieuwe aandeelhouder van Coreso, nl R.E.E. (Red Electrica - Spaanse Transmissienetbeheerder)

Verhoging met € 25,8 miljoen kapitaalinjectie in de financiering van Nemo Link Ltd (Joint Venture tussen Elia System Operator en National Grid)

7.1.2 Vlottende activa

De **vorderingen op lange termijn** (€ 63,0 miljoen) bestaat uit een aandeelhouderslening voor € 54,2 miljoen en een openstaande lange termijn handelsvordering van € 8,8 miljoen met Nemo Link Ltd.

De **handelsvorderingen** (€ 208,8 miljoen) zijn gestegen met 5,2% of € 10,2 miljoen in vergelijking met 2015.

De **overige vorderingen** (€ 1.219,6 miljoen) bevatten hoofdzakelijk de vordering met betrekking tot een intercompany-lening en een rekening courant ten opzichte van de dochteronderneming Elia Asset voor € 1.125,8 miljoen (vs € 923,3 miljoen in 2015), en € 86 miljoen aan regionale en federale heffingen. Vorig jaar bevatte deze post ook nog een belastingvordering van € 93,8 miljoen De **cashpositie** bedraagt (liquide middelen en geldbeleggingen) € 127 miljoen t.o.v. € 598 miljoen in 2015. Deze daling is hoofdzakelijk toe te wijzen aan de terugbetaling van een Eurobond met vervaldatum 2016 voor een bedrag van € 500 miljoen;

De **overlopende rekeningen** (€ 4,5 miljoen) zijn gedaald met € 1 miljoen t.o.v. vorig boekjaar. De belangrijkste daling (€ - 1 miljoen) heeft betrekking tot de energie die door de klanten in natura op het net moet geïnjecteerd worden.

7.1.3 Eigen vermogen

Kapitaal

Op 31 december 2016 bestaat het kapitaal en de uitgiftepremies uit de volgende rubrieken:

in € miljoen	2016	2015
Kapitaal	1.518,7	1.515,2
Uitgiftepremies	11,7	10,0
Einde boekjaar	1.530,4	1.525,2

In december vond een kapitaalverhoging van € 5,3 miljoen (waarvan € 3,5 als kapitaal en € 1,8 miljoen als uitgiftepremie) plaats ten behoeve van het personeel en daarbij werden 140.919 aandelen aan toonder uitgegeven. Het totaal aantal uitstaande aandelen op 31 december 2016 bedraagt 60.891.158. Onder de rubriek aandeelhoudersstructuur wordt dit verder toegelicht.

Op 31 december 2016 zijn er geen warrants en geen converteerbare obligaties die aanleiding kunnen geven tot een toename van het aantal aandelen.

Reserves en overgedragen winst:

in € miljoen	2016	2015
Wettelijke reserves	173,1	173,1
Overgedragen winst	59,7	19,5
Totaal	232,8	192,6

Indien de Algemene vergadering het voorstel tot winstverdeling van de Raad van Bestuur bevestigt, dan bedragen de reserves en de overgedragen winst € 232,8 miljoen op 31 december 2016 (zie ook rubriek 7.2.6.).

7.1.4 Voorzieningen

De voorzieningen dekken de mogelijke uitgaven voor de volgende risico's:

in € miljoen	2016	2015
Diverse hangende geschillen	0,5	0,3
Totaal	0,5	0,3

De voorziening voor geschillen is gebaseerd op de best mogelijke inschatting van de waarschijnlijke kosten die Elia zou moeten dragen ten gevolge van geschillen waarvoor Elia door een derde partij gerechtelijk wordt vervolgd of waarvoor zij betrokken is in een juridisch geschil.

7.1.5 Schulden

De **langlopende financiële schulden** bedragen € 2.590,7 miljoen en bevat naast een aandeelhouderslening ook nog obligatieleningen.

De daling van € 19.5 miljoen is voornamelijk te wijten aan de overboeking van een EIB lening, van € 20 miljoen met vervaldag in 2017, van lange termijn naar korte termijn financiële schulden .

Langetermijnschulden

(in € miljoen) (Boekwaarde)	2016	2015
Aandeelhouderslening schijf A	495,8	495,8
Uitgifte van obligatieleningen	2.094,9	2.094,5
Europese Investeringsbank		20,0
Totaal	2.590,7	2.610,3
Kortlopend deel van langetermijnleningen	20,0	540,0
Totaal langetermijnleningen	2.610,7	3.150,35

Overzicht leningen

(in € miljoen) (Nominale waarde)	Vervaldag	Nominale waarde
Aandeelhouderslening Schijf A	2022	495,8
Uitgiften van obligatieleningen 2004 / 15 jaar	2019	500,0
Uitgiften van obligatieleningen 2013 / 15 jaar	2028	550,0
Uitgiften van obligatieleningen 2013 / 20 jaar	2033	200,0
Uitgiften van obligatieleningen 2014 / 15 jaar	2029	350,0
Uitgiften van obligatieleningen 2015 / 8,5 jaar	2024	500,0
Totaal Lange termijn		2.595,80
Europese Investeringsbank	2017	20,0
Commercial paper	2017	78,0
Totaal Korte termijn		98,0
Totaal		2.693,80

Beschikbare kredietfaciliteiten

(in € miljoen)	Vervaldag	Beschikbaar bedrag	Gemiddelde interestvoet	Bedrag	
				Gebruikt	Niet gebruikt
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	110,0	Euribor + 0,30 %	0,0	110,0
Bevestigde kredietfaciliteiten	08/07/2021	100,0	Euribor + 0,30 %	0,0	100,0
Niet bevestigde kredietfaciliteiten	-	100,0	Euribor + marge te bepalen	0,0	100,0
Belgisch Treasury bills programma	-	250,0	Euribor + marge te bepalen	78,0	172,0
Totaal		1.000,0		78,0	922,0

De **schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen** zijn gedaald van € 539,96 miljoen naar € 20,00 miljoen. Deze daling is hoofdzakelijk toe te wijzen aan de terugbetaling van een Eurobond in april 2016 voor een bedrag van € 500 miljoen;

De **financiële schulden** bedragen € 82,8 miljoen en bestaat uit commercial paper voor € 78,0 miljoen en een Intercompany lening van € 4,7 miljoen van Elia Engineering, aangegaan in het kader van groepsstrategie op het vlak van cashbeheer.

De **handelsschulden** (€ 196,1 miljoen) zijn gestegen met € 34,8 miljoen. De te ontvangen facturen stegen met € 21,2 miljoen. Deze stijging is te verklaren door een stijging van de activiteiten m.b.t. ondersteunende diensten in de maanden November en December.

De **overige schulden** (€ 6,5 miljoen) omvatten hoofdzakelijk borgtochten ontvangen van klanten in het kader van ARP-contracten.

De **overlopende rekeningen** bedragen € 475,9 miljoen tegenover € 343,5 miljoen in 2015. De stijging van € 132,4 miljoen is het gevolg van de toename van het saldo "afrekeningsmechanisme", dat steeg van € 277,2 miljoen per eind 2015 tot een bedrag van € 421,7 miljoen op 31 december 2016. Daarnaast bevat deze rubriek nog toe te rekenen kosten met betrekking tot de financiële lasten op leningen (€ 47,7 miljoen).

Het afrekeningsmechanisme omvat de afwijkingen van het door de CREG goedgekeurde budget met betrekking tot de niet-beheersbare kosten en opbrengsten. Het operationele resultaat lag € 129,3 miljoen hoger. Meer uitleg over het bedrag van € 129,3 miljoen wordt beschreven in rubriek 7.2.1 "Bedrijfsopbrengsten".

Afrekeningsmechanisme (in € miljoen)	2016	2015
Te verrekenen in de huidige tarifaire periode	(157,5)	0,0
Saldo boekjaren 2013-2015 te recupereren via de tarieven – periodes nog te bepalen	0,0	(277,2)
Saldo boekjaren 2015-2016 te recupereren via de tarieven – periodes nog te bepalen	(264,2)	(0,0)
Saldo te recupereren (terug te geven) via tarieven	(421,7)	(277,2)

7.2 Resultatenrekening

7.2.1 Bedrijfsopbrengsten

Elia System Operator werd op 13 september 2002 aangeduid als netbeheerder en vanaf die datum gebruikt Elia System Operator tarieven die, in overeenstemming met de wettelijk en reglementaire bepalingen, werden goedgekeurd door de CREG.

De totale bedrijfsopbrengsten kunnen opgesplitst worden in de volgende rubrieken:

Detail bedrijfsopbrengsten (€ miljoen)	2016	2015
Opbrengsten volgens oude tariefmethodologie	(1,3)	792,6
Aansluitingen	40,8	42,1
Beheer en ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur	476,8	0,0
Beheer van het elektrisch systeem	118,1	0,0
Compensatie van onevenwichten	146,4	0,0
Marktintegratie	23,5	0,0
Internationale inkomsten	38,9	67,6
Overige	34,0	27,6
Totaal opbrengsten en diverse opbrengsten	877,2	929,9
Afrekeningsmechanisme (afwijkingen goedgekeurd budget)	(129,3)	(130,8)
Afrekeningsmechanisme 2016-2019	(15,0)	(0,0)
Afrekeningsmechanisme 2013-2015	(0,0)	(6,5)
Totaal afrekeningsmechanisme	(144,3)	(137,3)
Totaal	732,9	792,6

Met ingang 2016 is de nieuwe methodologie in werking getreden en ook de tariefcomponenten voor de klanten werden gewijzigd, waardoor een vergelijking met 2015 niet mogelijk is.

In 2016 vond er nog een finale afrekening volgens de oude tariefstructuur plaats in 2015, van € 1,3 miljoen.

Kosten gemaakt voor planning, onderhoud en het verder ontwikkelen van het transmissienet om de capaciteit op lange termijn in stand te houden en te voldoen aan de redelijke vraag voor transmissie van elektriciteit zijn inbegrepen in de rubriek "**Beheer en ontwikkeling van netinfrastructuur**".

De opbrengsten uit "**beheer van het elektrisch systeem**" omvatten in de eerste plaats de kosten die gemaakt worden teneinde een permanente balans te verkrijgen tussen het aanbod van en de vraag naar elektriciteit, met inbegrip van de kosten voor congestiebeheer, compensaties voor energieverliezen en het beheer van de elektriciteitsstromen.

Verleende diensten in het kader van energiebeheer (incl. black start) en individuele balancing van balancingsgroepen vormen de opbrengsten voor "**compensatie van onevenwichten**".

Tot slot omvat de laatste sectie van de tarifaire opbrengsten de diensten die Elia System Operator verleent in het kader van de "**marktintegratie**".

De **internationale opbrengsten** daalden met € 28,7 miljoen, voornamelijk ten gevolge van de lagere congestie ter hoogte van de grenzen die voortvloeit uit de grotere beschikbaarheid van nucleaire productie eenheden dan in 2015.

Het afrekeningsmechanisme omvat de afwijkingen van het door de CREG goedgekeurde budget met betrekking tot de niet-beheersbare kosten en opbrengsten. Het operationele resultaat lag € 129,3 miljoen hoger, voornamelijk door hogere internationale inkomsten (€ 3,7 miljoen), hogere financieel resultaat (€ 66,9 miljoen), lagere belastingen (€13,6 miljoen), lagere beïnvloedbare kosten (€ 36,9

miljoen). Daarnaast werd een tijdelijk tarifair overschot (€ 15,0 miljoen) gerealiseerd, dat wordt overgedragen binnen de huidige tariefperiode 2016-2019.

7.2.2 Bedrijfskosten

De **diensten en diverse goederen** (€ 634,2 miljoen) zijn met € 11,8 miljoen gestegen.

De **bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen** zijn als volgt opgesplitst:

(in € miljoen)	2016	2015
Bezoldigingen	24,0	26,7
Sociale lasten	6,4	7,8
Pensioenen en gelijkaardige verplichtingen	4,0	4,3
Overige sociale lasten	0,8	0,7
Totaal	35,2	39,5

De **bezoldigingen en sociale lasten** zijn met € 4,3 miljoen gedaald tov 2015.

De daling van de personeelskost is enerzijds te wijten aan de daling van de gemiddelde FTE's van 296,4 in 2015 naar 287,6 in 2016 en anderzijds was er in 2015 een uitbetaling van de verbrekingsvergoeding van de voormalige CEO.

7.2.3 Voorzieningen voor risico's en kosten

De **voorzieningen voor risico's en kosten** (€ 0,2 miljoen) omvatten aanpassingen van provisies voor hangende geschillen.

7.2.4 Financieel resultaat

De **recurrente financiële opbrengsten** bedragen € 128 miljoen, De **niet recurrente financiële opbrengsten** (54,6 miljoen) toe te schrijven aan ontvangen moratoriumintresten n.a.v. het fiscaal dossier voor een bedrag van € 54,6 miljoen. (zie ook rubriek 7.2.5 Belastingen)

De **recurrente financiële kosten** (€ 97,2 miljoen) omvatten vooral de intresten voortvloeiend uit de lange- en kortetermijnleningen. Deze kosten dalen met € 15 miljoen, voornamelijk ten gevolge de lagere intresten op Eurobond-leningen voor een bedrag van € 13,2 miljoen.

Elia System Operator is renteswaps aangegaan voor een totaal bedrag van € 200 miljoen op de aandeelhouderslening met variabele rentevoeten.

7.2.5 Belastingen

In 2016 bedroeg de winst over het boekjaar voor belastingen € 148,6 miljoen. Na toevoeging van de verworpen uitgaven en na aftrek van de definitieve belastbare inkomsten bedraagt de belastingkost van Elia System Operator in 2016 € 11,4 miljoen.

Naar aanleiding van een fiscale controle bij Elia System Operator nv met betrekking tot het boekjaar 2004 had Elia begin 2008 een aanslagbiljet ontvangen om de tarifaire overschotten per 31 december 2004 te belasten. De zaak werd aanhangig gemaakt voor de rechtbank en op vrijdag 12 november 2015 heeft het Hof van Beroep te Brussel geoordeeld in het voordeel van Elia en bevestigde het de beslissing van de Rechtbank van Eerste Aanleg. Aangezien de Belgische belastingautoriteiten niet binnen het gewenste tijdsbestek beroep indienden bij het Belgisch Hof van Cassatie is de beslissing van het Hof van Beroep definitief. Als gevolg van deze beoordeling heeft de belastingautoriteit in 2016 het bedrag € 93,8 miljoen terugbetaald verhoogd met € 54,8 miljoen moratoriumintresten.

7.2.6 Winstverdeling

De raad van bestuur zal aan de algemene vergadering van 16 mei 2017 voorstellen om de winst als volgt te verdelen:

Winst van het boekjaar	137.171.855,78
Toevoeging aan belastingvrije reserve	775.379,09
Toevoeging aan wettelijke reserve	0
Toevoeging Overgedragen winst	59.713.903,00
Uit te keren dividend	96.208.029,64

8 BIJKOMENDE INFORMATIE

8.1 KENMERKEN VAN DE SYSTEMEN VOOR INTERNE CONTROLE EN RISICOBEBEER

Het referentiekader van de interne risicobeheerscontrole dat door het directiecomité geïmplementeerd is en door de Raad van Bestuur van Elia is goedgekeurd, is gebaseerd op het COSO II Framework dat ontwikkeld werd door het Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Dit kader omvat vijf nauw verbonden basiscomponenten om een geïntegreerd proces te verzekeren voor de systemen voor interne controle en risicobeheer: de controleomgeving, de risicobeoordeling, de controleactiviteiten, de informatie en de communicatie en de monitoring. Door deze concepten toe te passen en in zijn processen en activiteiten te integreren kan Elia haar activiteiten onder controle houden, de efficiëntie van haar operaties verbeteren, haar middelen optimaal inzetten en zo bijdragen tot de realisatie van haar doelstellingen. Hierna wordt de toepassing van COSO II binnen Elia beschreven.

8.1.1 CONTROLEOMGEVING

ORGANISATIE VAN DE INTERNE CONTROLE

Overeenkomstig de statuten van Elia heeft de raad van bestuur verschillende comités opgericht die helpen bij de uitoefening van zijn verantwoordelijkheden: het directiecomité, het auditcomité, het vergoedingscomité en het corporate governance comité. Het auditcomité werd door de raad belast met het toezicht op: (i) het proces van financiële reporting, (ii) de efficiëntie van de systemen voor interne controle van het beheer van de bedrijfsrisico's, (iii) de interne audit en de efficiëntie ervan, (iv) de statutaire audit van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, inclusief de opvolging van alle vragen en aanbevelingen van de externe auditeurs, (v) de onafhankelijkheid van de externe auditeurs, (vi) het onderzoeken van de rekeningen en het controleren van de budgetten²³.

Het auditcomité komt in principe driemaandelijks bijeen om deze verschillende punten te bespreken.

Het departement Finance ondersteunt het directiecomité door tijdig de correcte en betrouwbare financiële informatie ter beschikking te stellen die nodig is voor de besluitvorming betreffende de opvolging van de rentabiliteit van de activiteiten en het efficiënt beheer van de financiële diensten van de onderneming. De externe financiële reporting waaraan Elia is onderworpen omvat (i) de statutaire financiële en fiscale reporting, (ii) de geconsolideerde financiële reporting, (iii) de specifieke reportingverplichtingen van een beursgenoteerd bedrijf, (iv) en de reporting die door het regelgevend kader wordt opgelegd. De reporting is zo georganiseerd om aan al deze verplichtingen te voldoen met inachtneming van de coherentie tussen de verschillende rapporten en om inefficiënties te vermijden.

Elia heeft een gestructureerde aanpak ontwikkeld, die bijdraagt tot de volledigheid en exactheid van de financiële informatie en rekening houdt met de termijnen voor de controle van de activiteiten en de interventie van de voornaamste betrokkenen, teneinde adequate controles en rekeningen te verzekeren.

INTEGRITEIT EN ETHIEK

De integriteit en ethiek van Elia zijn van essentieel belang in haar interne controleomgeving. Het directiecomité en het management communiceren regelmatig over deze principes die aan de basis liggen van de ondernemingsregels die werden opgesteld om de wederzijdse rechten en plichten van de onderneming en van haar medewerkers toe te lichten. Deze regels worden aan alle nieuwe medewerkers meegedeeld en de naleving ervan is formeel voorzien in de arbeidsovereenkomsten. De gedragscode heeft bovendien als doel inbreuken op de Belgische wetgeving inzake het gebruik van voorkennis of marktmanipulatie en verdachte activiteiten te vermijden. Het management ziet er

²³ Voor meer informatie, zie deel 'corporate governance verklaring' – AuditComité'

continu op toe dat de medewerkers de interne waarden en procedures naleven en neemt, indien nodig, de nodige maatregelen, zoals beschreven in het bedrijfsreglement en in de arbeidsovereenkomsten. De naleving van het vertrouwelijkheidsprincipe krijgt bijzondere aandacht, met name via een specifieke vertrouwelijkheidsclausule in de arbeidsovereenkomsten, en sancties in geval van overtreding. Wegens haar wettelijk statuut van transmissienetbeheerder voor elektriciteit is Elia onderworpen aan een groot aantal statutaire en regulatoire voorschriften die de diverse fundamentele principes definiëren zoals vertrouwelijkheid, transparantie en niet-discriminatie. Om aan deze specifieke verplichtingen te voldoen heeft Elia een 'Engagement Program' uitgewerkt dat door het corporate governance comité is goedgekeurd. De Compliance Officer rapporteert hierover jaarlijks aan de regulerende organen.

ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Het intern controlesysteem van Elia steunt op duidelijk omschreven rollen en verantwoordelijkheden op alle niveaus van de organisatie. De rollen en verantwoordelijkheden van de diverse comités binnen Elia zijn voornamelijk geïdentificeerd in het wettelijk kader dat van toepassing is op Elia, in de statuten en in het Corporate Governance Charter.

Het departement Boekhouding staat onder toezicht van de Chief Financial Officer en is belast met de statutaire financiële en fiscale reporting en de consolidatie van de verschillende dochtervennootschappen van de Elia groep. Het departement Beheerscontrole staat in voor de opvolging van de boekhouding en voor de analytische reporting en is belast met alle financiële reporting in de regulatoire context. Het departement Investor Relations is belast met de specifieke reporting die van toepassing is op een beursgenoteerde onderneming.

Wat het proces van financiële reporting betreft, zijn de taken en verantwoordelijkheden van iedere werknemer van het departement Boekhouding duidelijk omlind om te waarborgen dat de geleverde financiële resultaten de financiële transacties van Elia exact en eerlijk weergeven. De belangrijkste controles en het tijdschema voor de realisatie van deze taken en controles werden geïdentificeerd en opgenomen in een gedetailleerd kader van taken en verantwoordelijkheden.

Alle entiteiten van de consolidatiekring hebben een IFRS boekhoudhandleiding geïmplementeerd. Die geldt als referentie inzake de boekhoudkundige principes en procedures, teneinde coherentie en vergelijkbaarheid te verzekeren, alsook een correcte boekhouding en reporting binnen de Groep.

Het departement Finance beschikt over de nodige instrumenten, zoals IT-tools, voor de uitvoering van zijn taken. Alle entiteiten van de consolidatiekring gebruiken dezelfde ERP-applicatie, die diverse geïntegreerde controles bevat en een gepaste taakverdeling ondersteunt. Bovendien licht Elia de rollen en verantwoordelijkheden van al haar medewerkers toe door middel van een beschrijving van elke functie overeenkomstig de methodologie van Business Process Excellence.

COMPETENTIES

Elia houdt in haar processen inzake rekrutering, opleiding en retentie, rekening met het cruciale belang van de competenties en de expertise van haar medewerkers om ervoor te zorgen dat haar activiteiten op een betrouwbare en efficiënte wijze worden uitgevoerd. Het departement Human Resources heeft adequate beleidslijnen uitgestippeld en geeft een omschrijving van alle functies teneinde de rollen, verantwoordelijkheden en functievereisten te identificeren, alsook de kwalificaties die nodig zijn om deze te vervullen.

Elia heeft een beleid opgesteld voor het beheer van de generieke en specifieke competenties in overeenstemming met de waarden van de onderneming en moedigt al haar medewerkers aan om opleidingen te volgen om de hun toegewezen taken efficiënt te kunnen uitvoeren. De vereisten in termen van competentieniveaus worden continu geanalyseerd door middel van formele en informele (zelf)evaluaties op verschillende tijdstippen tijdens de loopbaan van de medewerkers.

Aan alle medewerkers die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij de financiële reporting worden opleidingsprogramma's inzake financiële reporting aangeboden. De opleiding is zowel toegespitst op het bestaande regelgevend kader en de boekhoudkundige verplichtingen als op de activiteiten zelf, met een hoge graad van inzicht zodat de goede vragen kunnen worden gesteld.

8.1.2 RISICOBEOORDELING

Risicobeoordeling is een ander systeem voor interne controle dat van cruciaal belang is voor Elia om de strategische doelstellingen van haar opdracht te realiseren; de raad van bestuur en de Risk Manager identificeren, analyseren en beoordelen geregeld samen de belangrijkste strategische en tactische risico's. Deze risico's worden kwalitatief en/of kwantitatief beoordeeld afhankelijk van hun aard en hun potentiële impact. De Risk Manager stelt vervolgens aanbevelingen voor betreffende de manier waarop elk van deze risico's het best kan worden beheerd, rekening houdend met de interactie tussen alle aan Elia verbonden risico's. Op basis van deze evaluatie worden preventieve, bijsturende en/of corrigerende acties geïmplementeerd om zo, indien nodig, de bestaande interne controles te versterken.

De op het niveau van de Groep gedefinieerde doelstellingen oefenen trapsgewijs een invloed uit op alle niveaus van de organisatie. Ze worden jaarlijks beoordeeld om hun realisatie te controleren. Het management van Elia is verantwoordelijk voor het invoeren van een efficiënte interne controle, die onder andere een correcte financiële reporting waarborgt. Het onderstreept het belang van het risicobeheer inzake financiële reporting door samen met het auditcomité rekening te houden met de volledige waaier van activiteiten en de daaraan verbonden risico's. Het ziet erop toe dat de risico's correct worden weergegeven in de financiële resultaten en reportings. De risicobeoordeling gaat bovendien verder dan de gekende risico's van Elia en tracht te anticiperen op de aard en de kenmerken van opkomende risico's die een impact op de activiteiten van Elia kunnen hebben.

De voornaamste stappen in de beoordeling van de financiële risico's zijn:

- het identificeren van de doorslaggevende elementen van de financiële reporting en de doelstellingen ervan;
- het identificeren van de belangrijke risico's in de realisatie van de doelstellingen;
- het identificeren van de controlemechanismen van de risico's.

De doelstellingen van de financiële reporting omvatten (i) de conformiteit van de financiële verklaringen met de algemeen aanvaarde boekhoudkundige principes, (ii) de transparantie en juistheid van de informatie in de financiële resultaten, (iii) het toepassen van boekhoudkundige principes die aangepast zijn aan de sector en aan de transacties van de onderneming en (iv) de juistheid en betrouwbaarheid van de financiële resultaten.

De activiteiten van Elia als transmissienetbeheerder voor elektriciteit met betrekking tot haar fysieke installaties dragen in belangrijke mate bij tot de financiële resultaten. De gepaste procedures en controles werden dan ook ingevoerd om over een volledige en realistische inventaris van de fysieke installaties te beschikken. Elia heeft een risicobeheersfilosofie (Enterprise Risk Management of ERM) ingevoerd om een correcte identificatie, analyse en beoordeling van de risico's en de acties gelinkt aan de risico's bij het verwezenlijken van de strategie van Elia te verzekeren. Deze aanpak omvat de belangrijkste beleidslijnen en procedures die omschreven zijn in de aanbevelingen betreffende het risicobeheer en de risico management policy.

Risicobeheer is een activiteit die op het niveau van de onderneming wordt gevoerd en ondersteund door alle medewerkers verantwoordelijkheden ter zake toe te wijzen bij de uitvoering van hun specifieke activiteiten, zoals in de policy voorgeschreven.

EEN CONTINUE BEOORDELING

Dankzij een aanpak die tegelijk top-down en bottom-up is, kan Elia gebeurtenissen identificeren en, in de mate van het mogelijke, erop anticiperen, en reageren op eventuele incidenten, zowel van buitenaf als binnenin de organisatie, die de realisatie van de doelstellingen kunnen beïnvloeden.

TOP-DOWN AANPAK GEBASEERD OP DE STRATEGISCHE RISICO'S

Driemaandelijks worden de strategische risico's geëvalueerd in een reporting aan het auditcomité. Telkens wanneer een bedreiging of potentiële opportuniteiten worden vastgesteld worden actieplannen of specifieke evaluaties van nieuwe risico's uitgevoerd.

BOTTOM-UP AANPAK MET BETREKKING TOT DE BUSINESS

Teneinde nieuwe risico's te identificeren of veranderingen van de bestaande risico's te evalueren, blijven de Risk Manager en het management continu in contact en zijn ze alert voor veranderingen die een eventuele aanpassing van de risicobeoordeling en van de daaraan verbonden actieplannen vereisen. Aan de hand van criteria wordt beslist of het nodig is om de processen van financiële reporting en de daaraan verbonden risico's te evalueren. Het accent ligt op de risico's in verband met de veranderingen van de financiële en regulatoire omgeving, de industriële praktijken, de boekhoudkundige normen en de ontwikkelingen van de onderneming, zoals fusies en overnames. Het operationeel management analyseert de risico's en stelt actieplannen voor. Ingrijpende wijzigingen van de waarderingsregels moeten door de raad van bestuur worden goedgekeurd. Het Risk Management speelt een essentiële rol in het handhaven van de waarde van Elia voor de stakeholders en voor de gemeenschap. Het werkt met alle departementen samen om Elia optimale kansen te geven om haar strategische doelstellingen te verwezenlijken en adviseert de onderneming betreffende de aard en de mogelijke gevolgen van toekomstige risico's.

8.1.3 CONTROLEACTIVITEITEN

VOORNAAMSTE CONTROLEACTIVITEITEN

Elia heeft op de verschillende niveaus van haar structuur controleactiviteiten geïmplementeerd teneinde te waarborgen dat de normen en interne procedures voor het correct beheer van de geïdentificeerde risico's worden nageleefd. Enkele voorbeelden:

- (i) een duidelijke taakverdeling in de processen om te vermijden dat een enkele persoon een transactie initieert, goedkeurt en registreert; met het oog daarop werden beleidslijnen voor de toegang tot de informatiesystemen opgesteld en bevoegdheden gedelegeerd;
- (ii) auditmiddelen zijn in de processen geïntegreerd om de eindresultaten in verband te brengen met de onderliggende transacties;
- (iii) gegevensveiligheid en –integriteit door een correcte toekenning van rechten;
- (iv) een gepaste documentatie van de processen via de intranetapplicatie Business Process Excellence die de beleidslijnen en procedures centraliseert.

De departementsverantwoordelijken moeten ervoor zorgen dat controleactiviteiten geïmplementeerd worden met betrekking tot de inherente risico's van hun departement. Elia neemt de nodige maatregelen om haar controleactiviteiten te voorzien op interne of externe gebeurtenissen die een impact kunnen hebben op de bestaande processen.

PROCES VAN FINANCIËLE REPORTING

Voor ieder belangrijk risico inzake financiële reporting heeft Elia adequate controles gedefinieerd om de kans op fouten tot een minimum te beperken. De rollen en verantwoordelijkheden werden gedefinieerd voor het afsluitingsproces van de financiële resultaten. Voor iedere stap werd een continue follow-up ingevoerd, met een gedetailleerde agenda van alle activiteiten van de dochter vennootschappen van de Groep. Controles worden uitgevoerd om de kwaliteit en de naleving van de interne en externe verplichtingen en aanbevelingen na te gaan. Tijdens de afsluiting wordt een specifieke test uitgevoerd om belangrijke ongewone transacties te controleren, alsook de boekhoudkundige lijnen en aanpassingen aan het einde van de periode, de transacties van de ondernemingen en de belangrijkste ramingen. De combinatie van al deze controles biedt voldoende zekerheid dat de financiële resultaten betrouwbaar zijn. Geregelde interne en externe audits dragen ook bij tot de kwaliteit van de financiële reporting.

Bij het identificeren van de risico's die de realisatie van de doelstellingen van de financiële reporting kunnen beïnvloeden, houdt het management rekening met de mogelijkheid van foute verklaringen als gevolg van fraude en neemt het de nodige maatregelen indien de interne controle moet worden

versterkt. De interne audit voert specifieke audits uit, op basis van de evaluatie van de mogelijke frauderisico's, teneinde fraude te vermijden en te voorkomen.

8.1.4 4. INFORMATIE EN COMMUNICATIE

Elia communiceert de relevante informatie aan haar medewerkers om hen in staat te stellen hun verantwoordelijkheden op te nemen en hun doelstellingen te bereiken. De financiële informatie is noodzakelijk voor de budgettering, de ramingen en de controle van de conformiteit met het regelgevende kader. Daarnaast is de operationele informatie absoluut noodzakelijk om de verschillende rapporten op te stellen die cruciaal zijn voor de goede werking van de onderneming. Elia registreert dan ook de recente en historische gegevens die nodig zijn om haar bedrijfsrisico's te evalueren. Er wordt een beroep gedaan op verschillende communicatiekanalen: handleidingen, nota's, e-mails, uithangborden met informatie en intranetapplicaties. De geïmplementeerde informatiesystemen structureren de informatie afkomstig van uiteenlopende bronnen teneinde te zorgen voor: (i) registratie en follow-up van de transacties in real time, (ii) gegevensinvoer binnen een termijn en met een gedetailleerde uitwerking in overeenstemming met de behoeften betreffende risicobeheer, (iii) kwalitatieve informatie via een behandeling op verschillende niveaus: de informatie wordt vóór publicatie door de eigenaar ervan gevalideerd, het management controleert de nauwkeurigheid en de betrouwbaarheid ervan en de IT-risico's (zoals de kwaliteit van de IT-ontwikkelingen of de stabiliteit van de gegevensoverdracht) worden gevolgd via actieplannen. De financiële resultaten worden aan een interne reporting onderworpen en worden op verschillende niveaus gevalideerd. Het management dat met de financiële reporting belast is, komt geregeld samen met de overige interne diensten (operationele en controlediensten) om de informatie betreffende de financiële reporting te identificeren. Het valideert en documenteert de voornaamste assumpties die aan de basis liggen van de registratie van de reserves en de rekeningen van de onderneming.

Op het niveau van de Groep worden de geconsolideerde resultaten per segment verdeeld en gevalideerd door middel van een vergelijking met de historische cijfers en een vergelijkende analyse tussen de ramingen en de werkelijkheid. Deze financiële informatie wordt maandelijks aan het directiecomité gerapporteerd en driemaandelijks met het auditcomité besproken. De voorzitter van het auditcomité informeert vervolgens de raad van bestuur.

8.1.5 5. MONITORING

Elia evalueert continu of haar benadering van het risicobeheer adequaat is. De monitoringprocedures zijn een combinatie van de monitoringactiviteiten die tijdens het normale verloop van de business worden uitgevoerd en ad hoc evaluaties met betrekking tot specifiek uitgekozen thema's. De monitoringactiviteiten omvatten (i) een maandelijkse reporting van de strategische indicatoren aan het directiecomité en het management, (ii) een follow-up van de belangrijkste operationele indicatoren op het niveau van de departementen, (iii) een maandelijkse financiële reporting, met een onderzoek van de afwijkingen ten opzichte van het budget, van de vergelijkingen met voorafgaande periodes en van de gebeurtenissen die een impact kunnen hebben op de kostencontrole. De feedback van derden wordt eveneens in rekening genomen op basis van diverse bronnen zoals (i) de beursindicatoren en de rapporten van de noteringsinstantie, (ii) de waarde van het aandeel, (iii) de rapporten van de federale en regionale regulatoren over de naleving van het wettelijk en regelgevend kader en (iv) de rapporten van de veiligheids- en verzekeringsmaatschappijen. Door de gegevens afkomstig van externe bronnen met de intern gegenereerde gegevens te vergelijken en aan de hand van de daaruit voortvloeiende analyses kan Elia zich continu verbeteren.

De interne audit speelt ook een sleutelrol op het gebied van monitoring door onafhankelijke reviews te realiseren van de belangrijkste financiële en operationele processen met betrekking tot de reglementeringen die op Elia van toepassing zijn. De resultaten van deze reviews worden aan het auditcomité gerapporteerd om het te ondersteunen in zijn opdracht betreffende het toezicht op de efficiëntie van de interne controlesystemen, het risicobeheer en de processen voor financiële reporting van de onderneming.

De wettelijke entiteiten van de Groep zijn bovendien aan een externe audit onderworpen. Deze audit omvat in het algemeen de evaluatie van de interne controle en beoordeelt de (jaarlijkse en halfjaarlijkse) statutaire en geconsolideerde financiële resultaten. De externe auditoren geven aanbevelingen om de interne controlesystemen te verbeteren. Deze aanbevelingen, de actieplannen

en hun implementatie zijn het voorwerp van een jaarlijkse reporting aan het auditcomité, wat betreft de entiteiten die beschikken over een dergelijk orgaan. Het Auditcomité rapporteert aan de raad van bestuur betreffende de onafhankelijkheid van de statutaire auditor of auditor vennootschap en bereidt een ontwerp van resolutie voor de aanduiding van de externe auditor voor.

8.2 RISICO'S EN ONZEKERHEDEN WAARMEE HET BEDRIJF WORDT GECONFRONTEERD

8.2.1 REGLEMENTAIRE RISICO'S EN INKOMSTENRISICO'S

De twee transmissienetbeheerders voor elektriciteit binnen de Elia groep anticiperen proactief op de Europese regelgevingen, op de nieuwe richtlijnen en regels die op Europees niveau worden voorbereid of die op omzetting in Belgisch en Duits recht wachten, om de onzekerheden zoveel mogelijk te beperken. Elia en 50Hertz volgen in het bijzonder en aandachtig het denkwerk op Europees niveau., dat concreet tot het 'maatregelenpakket m.b.t. de winter' (het zogenaamde 'winter package') heeft geleid. Deze maatregelen zullen in de toekomst een grote weerslag hebben op de taken en verantwoordelijkheden van de transmissienetbeheerders.

Elia en 50Hertz behoren tot de Europese koplopers, als men ze bekijkt vanuit het oogpunt van de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van het management; dit zijn twee elementen die vervat liggen in het 'derde pakket' van maatregelen voor de ontwikkeling van een interne gas- en elektriciteitsmarkt die de Europese Commissie heeft opgesteld.

De bepalingen van dit derde Europese pakket zijn in Belgische en Duitse wetgeving omgezet. Krachtens deze bepalingen zullen Elia System Operator en 50Hertz aan nieuwe procedures worden onderworpen, zoals de certificering als 'fully-owned unbundled TSO'. Deze nieuwe procedures kunnen regulatoire risico's inhouden voor beide ondernemingen.

Zowel Elia als 50Hertz zijn gecertificeerde transmissienetbeheerders volgens het 'full ownership unbundling' model, maar dienen voortdurend te voldoen aan de verplichtingen van deze certificering. Daarnaast blijven zowel Elia als 50Hertz een actieve rol spelen in projecten die bedoeld zijn om een geïntegreerde Europese energiemarkt uit te bouwen, zoals de Europese Commissie die nastreeft.

De licentie van Elia of 50Hertz is niet beperkt in de tijd, maar kan toch worden ingetrokken als onder andere niet beschikken over het personeel, de technische en/of financiële middelen om een continu en betrouwbaar beheer van het net te verzekeren in overeenstemming met de vigerende wetgeving en de onafhankelijkheidseisen opgenomen in artikel 9 van de Elektriciteitsrichtlijn van de Europese Unie.

Een dergelijke intrekking zou een negatieve materiële impact op Elia en/of 50Hertz hebben.

Elia en 50Hertz behoren daarenboven tot de oprichtende leden van ENTSO-E, de Europese organisatie van netbeheerders die in december 2008 werd opgericht en die 41 transmissienetbeheerders uit 34 landen verenigt, onder meer uit de landen van de Europese Unie. Deze vereniging neemt onder andere de rol op zich van het Europees Netwerk van Transmissienetbeheerders, zoals bepaald in het derde pakket.

Het Belgisch wettelijk kader werd vastgelegd bij de omzetting van de eerste Europese richtlijn over de interne elektriciteitsmarkt in de Elektriciteitswet van 29 april 1999. Met de wijziging van 8 januari 2012 werd de Elektriciteitswet op het derde pakket Europese richtlijnen afgestemd.

Overeenkomstig artikel 258 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, ziet de Europese Commissie onder meer toe op de omzetting van de Europese richtlijnen in het nationaal recht. In dat kader heeft ze op 25 februari 2016 een met redenen omkleed advies gericht aan de Belgische staat waarin ze, volgens het persbericht, oordeelt dat België bepaalde regels die betrekking hebben op de interconnecties, de bevoegdheden van de regulator en ook regels met betrekking tot de verbruikers niet correct heeft omgezet. De Belgische overheden overleggen nu met de Commissie over de reeds genomen en nog te nemen maatregelen om deze situatie op te lossen.

De rentabiliteit van de onderneming wordt in ruime mate bepaald door een mechanisme van billijke vergoeding alsook door een mechanisme van tarifaire incentives. Voor de periode 2016-2019 worden er een reeks financiële incentives geïntroduceerd die over vier jaren gespreid zijn.

Het financiële resultaat van Elia wordt enerzijds elk jaar beïnvloed door de evolutie van de Belgische lineaire obligaties (OLO's op 10 jaar) en aan de andere kant door een specifiek mechanisme dat vanaf 2016 is ingevoerd. Dit mechanisme behelst tegelijkertijd een incentive gekoppeld aan de voortgang van bouwwerkzaamheden voor de aanleg van grote projecten op het gebied van interconnectiecapaciteit, en een corrigerende termijn die de afwijking weergeeft tussen de reële waarde van de OLO van het jaar en een referentiewaarde. Het financiële resultaat van Elia wordt ook beïnvloed door de verwezenlijking en/of de eventuele overschrijding van de efficiëntieverbeteringsfactoren, alsook door de analyses van de verschillende budgetrubrieken uitgevoerd door de federale regulator.

Op 3 december 2015 werden de tarieven en de mechanismen die bepalend zijn voor de rentabiliteit van Elia als transmissienetbeheerder in België goedgekeurd door de CREG voor een nieuwe tariefperiode van 4 jaar, die van toepassing is vanaf 1 januari 2016.

Anderzijds hangt de omzet van Elia ook af van de hoeveelheid energie die via haar net wordt vervoerd en dus van de economische activiteit van haar klanten en de gemeenschap in het algemeen die de onderneming bedient. Haar omzet wordt ook bepaald door de snelle toename van de decentrale elektriciteitsproductie die rechtstreeks in de distributienetten wordt geïnjecteerd. Als gevolg van het effectieve niveau van het verbruik van de industriële en residentiële klanten kunnen de werkelijk vervoerde elektriciteitsvolumes afwijken van de ramingen op basis waarvan de regulator de tarieven voor de periode 2016-2019 heeft bepaald. Afhankelijk van de geldende wetgeving zal dit inkomstentekort en/of de extra kosten, zoals de behoefte aan bijkomende financiering, worden gecompenseerd door de tarieven van de volgende regulatoire periodes. Het effect op het elektriciteitsverbruik en de injectie vanuit de verschillende klantsegmenten, samen met de onzekerheid over de vooruitzichten met betrekking tot de economische activiteit bij de industriële klanten, vormen dus een risico voor de liquiditeitspositie van Elia.

Een specifiek regelgevend kader voor een mogelijk onderzees net dat de netbeheerder volledig of gedeeltelijk zou bouwen in de komende jaren ligt momenteel ter studie voor bij de CREG. Deze specifieke uitbreiding van het huidige regelgevende kader moet in het bijzonder rekening houden met de reglementaire, contractuele en technische risico's gelinkt aan een dergelijke activiteit.

De inkomsten van Elia worden beïnvloed door de dividenden die Elia ontvangt van de ondernemingen waarin het een belang heeft, en in het bijzonder de dividenden van 50Hertz via Eurogrid International.

De door 50Hertz toegepaste tarieven worden gereguleerd door het Duitse federale reguleringsinstantie BNetzA (Bundesnetzagentur). De beslissingen en handelingen van het BNetzA in het huidige regelgevend kader hebben een aanzienlijke impact op 50Hertz.

Bovendien is het regelgevend kader waarin 50Hertz zijn activiteiten uitvoert onderworpen aan belangrijke Europese, nationale en regionale wetgevingen en reguleringen. 50Hertz tracht zo goed mogelijk te anticiperen op de Europese wetgeving, maar nieuwe richtlijnen en verordeningen op Europees niveau of richtlijnen of verordeningen die op omzetting in nationale wetgeving wachten (zoals de bepalingen van het derde energiepakket) blijven hoe dan ook elementen van onzekerheid.

De wetgeving en de richtlijnen inzake hernieuwbare energiebronnen kunnen ook een aanzienlijke impact hebben op de liquiditeitspositie van 50Hertz. Veranderingen in de wetgeving kunnen het huidige regulator en/of liquiditeitsrisico sterk beïnvloeden.

Wat de regelgeving betreft, bestaan er in België ook risico's op regionaal vlak. Zo kunnen de tegenstrijdigheden tussen de verschillende regelgevingen, bijvoorbeeld wat de technische reglementen betreft, voor Elia de uitoefening van haar taken bemoeilijken. De evolutie in deze regelgeving en de wijzigingen die in de toekomst zullen worden aangebracht, kunnen eveneens een impact hebben op de aansprakelijkheid van de vennootschap bij een stroomonderbreking of, in het kader van een eventuele staatsvorming, op de bevoegdheidsverdeling tussen het federale en het regionale niveau, inclusief de bevoegdheid inzake de goedkeuring van de transmissietarieven.

Wat de tarief toeslagen betreft, werd tijdens het eerste semester van 2016 de doorverkoop van Waalse groenestroomcertificaten aan een operator die belast werd met de plaatsing in reserve volledig afgewikkeld. Het heeft het risico ten aanzien van de liquiditeitsbehoeften significant beperkt. Tijdens het tweede semester is de situatie echter opnieuw verslechterd, wat een beduidende verhoging van de toeslag noodzakelijk maakte, bij gebrek aan andere oplossingen. De Waalse regering heeft Elia op de hoogte gebracht van haar intentie om aanpassingen aan te brengen aan de Waalse reglementering met als doel een nieuw mechanisme in te voeren om de toestroom van het aantal op te kopen groenestroomcertificaten op de markt te vertragen. De door de minister aangekondigde doelstelling mikt op een inwerkingtreding in 2017. Deze aanpassingen moeten overigens gecombineerd worden met de reglementaire wijzigingen die al in 2015 werden doorgevoerd en die meer bepaald voorzien in een expliciet kader voor de potentiële toekenning van nieuwe groenestroomcertificaten alsook in een driemaandelijks reporting van de CWaPE over de marktsituatie. In deze context is het aangewezen om waakzaam toe te zien op de evolutie binnen de markt voor groenestroomcertificaten zoals deze zich daadwerkelijk zal voordoen. De aanhoudende verzadiging van de markt voor warmtekrachtkoppelingcertificaten in Vlaanderen, zal van haar kant in mindere mate leiden tot een stijging van het aantal warmtekrachtkoppelingcertificaten die Elia aan gegarandeerde minimumprijs moet opkopen. Een tariefaanpassing die bedoeld is om deze stijgende kosten te dekken is voorzien voor 2017 en werd door de CREG goedgekeurd.

8.2.2 OPERATIONELE RISICO'S

Ieder jaar trachten Elia en 50Hertz om aan een zo gunstig mogelijke prijs contracten af te sluiten zodat zij over de nodige reserves beschikken om in hun respectievelijke regelzones continu het evenwicht tussen productie en verbruik te behouden. Daartoe onderzoeken zij, zowel op nationaal als op Europees niveau, de mogelijkheden om het toenemende aandeel van productie-eenheden voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen met een variabel karakter op een veilige manier in het elektrische systeem te integreren. De toename, ook op Europees niveau, van het aantal eenheden op basis van warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie dat op de distributienetten wordt

aangesloten, en de aansluiting van grote offshore windmolenparken brengen ook nieuwe uitdagingen met zich op het vlak van het operationele beheer van de netten en de verdere uitbouw van hun infrastructuren.

Een nieuwe en belangrijke ontwikkeling sinds 2014 is de negatieve evolutie van de Belgische nationale elektriciteitsproductie als gevolg van de sluiting en buitengebruikstelling van productie-eenheden. Dit resulteerde in een algemene daling van de beschikbare productiecapaciteit voor de Belgische verbruikers en de groeiende afhankelijkheid van de elektriciteit die vanuit de buitenlandse markten wordt ingevoerd. Als gevolg van deze gewijzigde omstandigheden op het vlak van de stroomvoorziening wordt een strategische elektriciteitsreserve voorzien. Deze reserve wordt aangelegd voor de winterperiode. Zij is opgebouwd uit productiecapaciteit die vooraf wordt vastgelegd, gereserveerd en buiten de elektriciteitsmarkt wordt gehouden en die de TNB kan benutten indien de elektriciteitsbevoorrading ontoereikend is. De vele problemen rond het Belgische nucleaire productiepark in zowel 2015 als 2016 illustreren de onzekerheden waarmee de stroomvoorziening te kampen heeft. Ook de daadwerkelijke beschikbaarheid ende lokalisatie van deze productie-eenheden interageren met de onderhouds- en/of investeringsprogramma's voor de 400 kV-netten, alsook de voorwaarden om toegang te hebben tot middelen die kunnen worden ingeschakeld om de nodige ondersteunende diensten voor de exploitatie van het net te leveren.

Het valt niet uit te sluiten dat er in de toekomst nog andere productie-eenheden definitief of gedeeltelijk zullen sluiten, wat zal blijven wegen op de moeilijke bevoorradingssituatie. Ook de onzekerheid over de beschikbaarheid van het Franse nucleaire park die alsmaar afneemt zou gepaard kunnen gaan met een mogelijke daling van de hoeveelheden elektriciteit die vanuit Frankrijk kunnen worden ingevoerd. Of het noodzakelijk blijft dat de strategische reserve en/of andere mechanismen kunnen worden ingezet, blijft een belangrijk aandachtspunt tijdens de komende jaren.

Bovendien zijn de veranderende tendensen in de injecties en de afnames en de versterking van de interconnectiecapaciteit tussen de lidstaten van de Unie afhankelijk van toelatingen en vergunningen die door lokale, regionale, nationale en internationale instanties moeten worden afgeleverd. Het tijdig verkrijgen van deze vergunningen en goedkeuringen vormt een cruciale uitdaging voor het naleven van de uitvoeringstermijnen. Deze toelatingen en vergunningen kunnen daarenboven voor de bevoegde rechtbanken en gerechtshoven worden betwist.

Terwijl de volumes aan decentrale, variabele elektriciteitsproductie toenemen en de gecentraliseerde productiecapaciteit almaar blijft dalen, wordt Elia geconfronteerd met de veroudering van haar assets. Deze drie factoren maken het nog ingewikkelder om het energie-evenwicht te bewaren.

De netten van Elia en 50Hertz behoren tot de meest betrouwbare in Europa. Toch kan wegens onvoorziene gebeurtenissen, zoals bijzondere weersomstandigheden, de goede werking van één of meerdere infrastructuurelementen onderbroken worden. In de meeste gevallen hebben deze gebeurtenissen geen impact op de stroombevoorrading van de verbruikers, omdat de netten die Elia en 50Hertz beheren een vermaasde structuur hebben. Hierdoor kunnen de aangesloten verbruikers langs verscheidene wegen worden bereikt. In extreme gevallen kan het elektrische systeem door een incident echter gedeeltelijk of volledig uitvallen (lokale of algemene black-out). Dergelijke onderbrekingen kunnen het gevolg zijn van natuurlijke fenomenen of onvoorziene gebeurtenissen, maar ook van operationele problemen in België of in het buitenland. De Elia groep houdt op geregelde tijdstippen crisisoefeningen om optimaal op deze situaties te kunnen inspelen. In geval van een aan Elia toe te schrijven fout beperken de algemene voorwaarden van de standaardcontracten de aansprakelijkheid van Elia en 50Hertz tot een redelijk niveau. Het verzekeringsbeleid beoogt de beperking van de financiële impact van deze risico's.

De invoering en integratie van elektronische, informatica- en telecommunicatietechnologieën voor het operationeel beheer, de communicatie en het toezicht (zoals de slimme netten of smart grids) in de elektrische systemen heeft de aard van de elektrische systemen en infrastructuur, die door netbeheerders zoals Elia en 50Hertz worden aangewend, gewijzigd.

Het falen van het telecommunicatienetwerk of van de ondersteunende informaticasystemen voor het beheer van het elektrische systeem kan problemen veroorzaken op het gebied van de werking van het elektrische systeem. Elia neemt de nodige maatregelen om het informaticanetwerk en de bijbehorende informaticasystemen in de mate van de technische en financiële mogelijkheden te ondubbelen. Elia heeft recovery-plannen opgesteld voor de meest cruciale IT-systemen en test deze geregeld uit. Het is evenwel onmogelijk om de eventualiteit van een defect aan de componenten van het telecommunicatienet en de informaticasystemen volledig uit te sluiten. Voor Elia komt het erop aan om bij problemen met deze systemen de impact voor haar klanten maximaal te beperken.

De resultaten van Elia kunnen worden beïnvloed door uitgaven die worden gedaan om aan de milieuwetgeving te voldoen. Hetzelfde geldt voor kosten die worden gemaakt voor de uitvoering van preventieve of remediërende maatregelen of om in te gaan op de vragen van derden. Het milieubeleid wordt uitgewerkt en op de voet gevolgd om deze risico's onder controle te houden. Aangepaste provisies worden aangelegd telkens als de aansprakelijkheid van Elia of 50Hertz met betrekking tot saneringskwesaties in het geding kan komen.

Zowel Elia als 50Hertz hebben als opdracht een elektriciteitsnet uit te bouwen dat aan de energiebehoeften van hun respectievelijke klanten voldoet, alsook aan de ontwikkeling van de energiesector in de richting van een meer decentrale productie, waardoor de netten moeten worden versterkt.

De elektriciteitsinfrastructuur moet dan ook versterkt of uitgebouwd worden en daarvoor zijn vergunningen nodig. Soms gaat het verkrijgen van vergunningen gepaard met een lange dialoog met omwonenden en met de overheden, waardoor de bouw van deze infrastructuur vertraging kan oplopen.

Tijdens 2016 werden de infrastructuur doelstellingen van Elia blootgesteld aan het toenemende risico van capaciteitsproblemen bij sommige belangrijke leveranciers. Dit door de alsmear toenemende vraag op de Europese markt ten opzichte van een stabiel blijvend aanbod. Elia zal hiervoor op regelmatige tijdstippen anticiperende capaciteit analyses uitvoeren op marktniveau om dit risico te beperken.

De moeilijke economische omgeving op de Europese markt (zie ook Macro-Economische Risico's) kan ook de financiële gezondheid van de leveranciers in het gedrang brengen waardoor deze niet meer kunnen voldoen aan hun verplichtingen. Bijgevolg kan de bouw van infrastructuur vertraging oplopen.

De vennootschap voert haar activiteiten op zodanige wijze uit dat het risico op juridische geschillen tot een minimum wordt beperkt. Niettemin gebeurt het dat de vennootschap betrokken raakt in juridische geschillen. Indien nodig, worden hiervoor gepaste provisies aangelegd.

De Elia groep beheert installaties die bij ongevallen of agressie van buitenaf lichamelijke schade kunnen veroorzaken aan mensen. Personen die in of in de buurt van installaties voor elektriciteitstransmissie werken, kunnen bij ongeval, fout of nalatigheid worden blootgesteld aan het risico van elektrocutie. De veiligheid en het welzijn van mensen (eigen personeelsleden of derden) vormen een dagelijks aandachtspunt voor de directie, het management en het personeel van de Elia groep. Elia beschikt over een gezondheids- en veiligheidsbeleid, voert veiligheidsanalyses uit en promoot een veiligheidscultuur.

Elk intern proces beïnvloedt op zijn manier het bedrijfsresultaat. Het stelsel van meerjarentarieven vergroot de noodzaak om de globale efficiëntie van het bedrijf jaar na jaar nog te verbeteren. Daarom wordt de doeltreffendheid van de interne processen regelmatig gecontroleerd met behulp van

prestatie-indicatoren en/of audits, teneinde de gepaste controle ervan te garanderen. Dit aspect staat onder toezicht van het auditcomité, dat de werkzaamheden van de dienst Interne Audit & Enterprise Risk Management aanstuurt en opvolgt.

8.2.3 FINANCIËLE RISICO'S

De Groep is blootgesteld aan verschillende financiële risico's bij de uitoefening van de taken: het marktrisico (meer bepaald het intereistrisico, het inflatierisico, het belastingrisico en een beperkt wisselkoersrisico), het liquiditeitsrisico, en het kredietrisico. De risico's waaraan de onderneming is blootgesteld, worden geïdentificeerd en geanalyseerd om de limieten en gepaste controles te bepalen, en toe te zien op de risico's en de naleving van deze limieten. Met dat doel voor ogen heeft de Groep de verantwoordelijkheden en specifieke procedures vastgelegd, in het bijzonder met betrekking tot de financiële instrumenten die moeten worden aangewend en de exploitatielimieten voor de beheersing van deze risico's. Deze procedures en de betrokken systemen worden geregeld herzien om elke wijziging op het gebied van de marktomstandigheden en de activiteiten van de Groep in aanmerking te nemen. De financiële impact van deze risico's is beperkt aangezien Elia en 50Hertz werken volgens het Belgische of Duitse regelgevend kader. Zie hoofdstuk 'Regelgevend kader' voor meer informatie.

Om hun investeringen te financieren en hun strategische doelstellingen op korte en op lange termijn te bereiken, doen Elia en 50Hertz een beroep op de kapitaalmarkten, welke sterk beïnvloed worden door macro-economische tendensen. Deze zullen in 2017 voornamelijk gekleurd worden door de verschillende verkiezingen die zullen plaatsvinden in enkele belangrijke Europese lidstaten, resp. Nederland, Frankrijk en Duitsland, het economische beleid dat in de VS gevoerd zal worden met het aantreden van Donald Trump als president en meer duidelijkheid betreffende het monetaire beleid dat de ECB zal aanhouden. Deze macro-economische elementen kunnen tot uiting komen in de markten via een grote volatiliteit, wat een negatieve invloed zou kunnen uitoefenen op de groei van Elia en 50Hertz en op het nastreven van hun doelstellingen. Echter zijn er bij Elia als voor Eurogrid Gmbh (moederbedrijf van 50Hertz) kredietfaciliteiten beschikbaar om het risico voor financieringsmoeilijkheden op korte termijn te beperken.

Overigens maken Elia en Eurogrid Gmbh het voorwerp uit van een rating van respectievelijk S&P en Moody's. Eventuele specifieke maatregelen, in het kader van deze beoordelingen, zijn niet te voorzien en kunnen eventueel een impact hebben op de financiering. Naar aanleiding van de Belgische wetgeving en regelgeving inzake decentrale of hernieuwbare productie, meer bepaald op basis van zonnepanelen en windturbines, hebben de federale en gewestregeringen de toekenning van 'groenestroomcertificaten' als financieel steunmechanisme voor hernieuwbare energie ingesteld. Elia is verplicht deze certificaten tegen een gegarandeerde minimumprijs te kopen. Dat houdt een liquiditeitsrisico in, omdat deze groenestroomcertificaten als call-opties zullen worden aangewend en het niet zeker is of ze zullen worden uitgeoefend. Elia kan bijgevolg onverwachts geconfronteerd worden met grote hoeveelheden groenestroomcertificaten die Elia dan verplicht moet kopen, hetgeen een risico voor de liquiditeitspositie van Elia inhoudt. Indien de regelgeving de afschaffing van bepaalde groenestroomcertificaten oplegt, dan zal Elia overgaan tot het hanteren van een gepaste toeslag ter compensatie van de gemaakte kosten. Elia heeft een beroep gedaan op de CREG om de tarieven aan te passen om eventuele tekorten te recupereren als gevolg van verschillen tussen de uitgaven verbonden aan de openbare dienstverplichtingen en de inkomsten uit de goedgekeurde toeslagen om deze uitgaven te dekken. In een poging om een sterke stijging van dit tarief te voorkomen, heeft de Waalse regering een wettelijke mogelijkheid gecreëerd en bevestigd waardoor Elia kan vragen om groenestroomcertificaten bij een goedgekeurde externe partij te plaatsen om zo het aantal op te kopen groenestroomcertificaten tijdelijk te beperken.

Elia heeft de regulatoire mechanismen en de mechanismen voor de planning van de liquiditeiten ingevoerd waarmee het daaraan verbonden liquiditeitsrisico gedeeltelijk kan worden opgevangen. Wegens de onvoorspelbaarheid waarmee deze call-opties kunnen worden uitgeoefend, kan Elia geen volledige bescherming garanderen tegen aanzienlijke veranderingen van hetzij de gewaarborgde minimumprijs, hetzij het volume van de groenestroomcertificaten, de marktprijzen voor de groenestroomcertificaten of de evoluties van het wettelijk en regelgevend kader op federaal en gewestelijk niveau. Zo ook is 50Hertz blootgesteld aan een liquiditeitsrisico omdat het verplicht is om

elektriciteit op basis van hernieuwbare energiebronnen tegen een vaste prijs aan te kopen en weer te verkopen tegen prijzen die met de markt schommelen.

8.2.4 OMGEVINGSFACTOREN

De Europese economieën blijven kampen met een grote mate van onzekerheid en volatiliteit. Ook al leek het zwakke economisch herstel vasthoudend en duurzaam in 2016 toch blijven verschillende factoren de Europese economieën kwetsbaar houden.

Zo kende de Europese economie een gematigde groei mede door de toegenomen onzekerheid binnen de EU na het Brexit-referendum. De impact hiervan zal afhangen van meerdere (zowel economische als politieke) factoren. Er heerst ook onzekerheid over de impact van het economische beleid dat in de VS gevoerd zal worden met het aantreden van Donald Trump als president. De gematigde groei lijkt voornamelijk gekoppeld te zijn aan de toegenomen particuliere consumptie ondersteund door verwachtingen dat de werkgelegenheid zal blijven groeien. Andere Europese ontwikkelingen die een potentieel risico vormen, hebben te maken met migratie en de vooralsnog onduidelijkheid wat de daadwerkelijke gevolgen zullen zijn.

Theoretisch bevordert een lage rente ongetwijfeld investeringen door de gunstige financieringsvoorwaarden, in de praktijk echter blijven die investeringsbeslissingen moeilijk door de onzekerheid die weegt op de toekomst.

Tot slot tonen de recente schommelingen op de beurzen en de geopolitieke ontwikkelingen in Europa en het Midden-Oosten nogmaals aan dat we ons in een context van onzekerheid en volatiliteit bevinden.

Elia voert een actief imago- en rekruteringsbeleid. De onderneming streeft ernaar een adequaat expertise- en kennisniveau te handhaven in een gespannen arbeidsmarkt. Dit is een voortdurend risico wegens de hoge specialisatiegraad van haar activiteiten en de toegenomen complexiteit van de betrokken vakgebieden.

Zeer algemeen kunnen zich bepaalde omstandigheden voordoen die het imago van het bedrijf negatief kunnen beïnvloeden. Elia tracht de betrouwbaarheid van gegevens te garanderen met behulp van een intern controlemechanisme. Het valt echter nooit uit te sluiten dat externe partijen onoordeelkundig omspringen met informatie waarover zij beschikken. Dit kan een effect hebben op de beurskoers van de onderneming.

Elia is zich ervan bewust dat er nog andere risico's kunnen bestaan waarvan het bedrijf op dit moment nog geen kennis heeft. Sommige risico's kunnen vandaag verwaarloosbaar lijken, maar dit sluit niet uit dat ze in de toekomst belangrijker kunnen worden. De hier gehanteerde onderverdeling geeft geen enkele indicatie van de potentiële gevolgen van de opgesomde risico's.

8.3 Regelgevend kader in België

8.3.1 Federale wetgeving

De Elektriciteitswet vormt de algemene basis van het regelgevende kader en bevat de belangrijkste principes die van toepassing zijn op de activiteiten van Elia als beheerder van het transmissienet voor elektriciteit in België.

Deze wet werd grondig gewijzigd op 8 januari 2012 door de omzetting op federaal niveau van het derde pakket van Europese richtlijnen. De nieuwe Elektriciteitswet die eruit voortvloeit:

- verscherpt de ontvlechting van de transmissieactiviteiten;
- bepaalt meer in detail de regels m.b.t. het beheer van en de toegang tot het transmissienet;
- herdefinieert de wettelijke opdracht van de transmissienetbeheerder, en breidt ze meer bepaald uit tot de offshore gebieden die binnen het rechtsgebied van België vallen; en
- verruimt de bevoegdheden van de regelgevende instantie, in het bijzonder voor het opstellen van methodes voor het bepalen van de transmissietarieven.

Verscheidene koninklijke besluiten en in het bijzonder het koninklijk besluit inzake het federaal technisch reglement bevatten meer gedetailleerde elementen met betrekking tot het regelgevend kader. De beslissingen van de regelgevende overheid vullen dit kader aan, wat resulteert in het regelgevende kader waarbinnen Elia zijn activiteiten uitoefent.

8.3.2 Gewestelijke wetgeving

De drie Belgische gewesten zijn op hun respectieve grondgebieden verantwoordelijk voor de lokale transmissie van elektriciteit op netten met een spanning gelijk aan of lager dan 70 kV. De gewesten zijn niet verantwoordelijk voor het bepalen van de transmissietarieven, wat een federale bevoegdheid is. Het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest hebben ook de bepalingen van het derde Europese pakket die hen aanbelangen in hun normatief kader omgezet. De gewestdecreten werden aangevuld met verscheidene andere voorschriften over aangelegenheden als openbare dienstverlening, hernieuwbare energie en toelatingsprocedures voor leveranciers.

8.3.3 Regelgevende instanties

Zoals de EU-wetgeving het vereist, wordt de Belgische elektriciteitsmarkt door onafhankelijke regulatoren bewaakt en gecontroleerd.

Federale regulator

De CREG (Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas) is de federale regulator. Ten aanzien van Elia is hij onder meer bevoegd voor:

- het goedkeuren van de standaardvoorwaarden van de drie hoofdcontracten die door de Vennootschap op federaal niveau worden gebruikt – het verbindingscontract, het toegangscontract en het ARP-contract;
- het goedkeuren van het systeem voor capaciteitstoewijzing aan de grenzen tussen België en zijn buurlanden;
- het goedkeuren van de benoeming van de onafhankelijke leden van de Raad van Bestuur;
- het bepalen van de tariefmethodologieën die de netbeheerder moet naleven bij de berekening van de verschillende tarieven die op de netgebruikers worden toegepast;
- het afleveren van een certificaat om zeker te zijn dat de netbeheerder wel degelijk de eigenaar is van de infrastructuur die hij beheert en voldoet aan de voorschriften inzake onafhankelijkheid ten opzichte van producenten en leveranciers.

Gewestelijke regulatoren

De exploitatie van elektriciteitsnetten met een spanning gelijk aan of lager dan 70 kV valt onder de bevoegdheid van de respectieve gewestelijke regulatoren. Elk van hen kan van om het even welke beheerder (met inbegrip van Elia wanneer deze dergelijke spanningsnetten exploiteert) eisen om alle

specifieke bepalingen van de gewestelijke voorschriften inzake elektriciteit na te leven, op straffe van administratieve boetes of andere sancties. De gewestelijke regulatoren hebben geen bevoegdheid over de bepaling van de elektriciteitstransmissietarieven. De tariefbepaling voor de elektriciteitsnetten die een transportfunctie hebben is uitsluitend een bevoegdheid van de CREG.

8.4 Tariefbepaling

Tariefregelgeving

Op 18 december 2014 werd door de CREG een besluit aangenomen tot vaststelling van de methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden voor de gebruikers van het elektriciteitsnet met een transmissiefunctie. Op basis van die methodologie diende de CREG op 30 juni 2015 haar tariefvoorstel 2016-2019 in. Dat tariefvoorstel werd aangepast op basis van de gesprekken tussen Elia en de CREG in de tweede helft van 2015 en goedgekeurd op 3 december 2015.

Tariefreglementering van toepassing in België

Het grootste deel van de inkomsten van Elia als beheerder van netten met een transmissiefunctie (het transmissienet en de lokale en gewestelijke transmissienetten in België) is afkomstig van de gereguleerde tarieven die Elia aanrekent voor het gebruik van deze netten (tariefinkomsten) en die op voorhand door de CREG worden goedgekeurd. Op 1 januari 2008 trad een gereguleerd tariefmechanisme in werking, waarbij de goedgekeurde tarieven gelden voor periodes van vier jaar, behoudens uitzonderlijke omstandigheden. De tariefmethodologie die eind 2014 door de CREG werd opgesteld heeft dit mechanisme niet veranderd. Het jaar 2016 was dus het eerste jaar van de derde vierjarige regulatoire periode.

Het tariefmechanisme is gebaseerd op de boekhouding volgens de Belgische boekhoudkundige regels (Be GAAP). De tarieven worden vastgesteld op basis van gebudgetteerde kosten, verminderd met een aantal niet-tarifaire opbrengsten. Deze kosten worden vervolgens gedeeld op basis van een raming van de elektriciteitsvolumes die van het net worden afgenomen en, voor sommige kosten, de geraamde volumes in het net geïnjecteerde elektriciteit, overeenkomstig de bepalingen van de tariefmethodologie die door de CREG is opgesteld.

De in aanmerking genomen kosten omvatten de geraamde waarde van de toegestane billijke vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal, een schatting van de aan Elia toegekende bedragen uit hoofde van prestatiegebonden incentives en de prognoses voor diverse kostencategorieën. Die kosten zijn onderverdeeld in drie groepen: de beheersbare kosten, waarvoor efficiëntiewinsten of -verliezen evenredig verdeeld worden tussen Elia (stijging of daling van de toegelaten winst) en de netgebruikers (stijging of daling van de toekomstige tarieven); de niet-beheersbare kosten, die Elia niet kan beïnvloeden en waarvoor afwijkingen ten opzichte van het budget volledig worden toegerekend aan de totale opbrengsten van een toekomstige regulatoire periode; de beïnvloedbare kosten, waarvoor een gemengde regel geldt.

BILLIJKE VERGOEDING

De billijke vergoeding is het rendement op het kapitaal dat in het net werd geïnvesteerd. Ze is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse waarde van het gereguleerd actief (Regulated Asset Base - RAB), die jaarlijks wordt berekend, rekening houdend met nieuwe investeringen, desinvesteringen, afschrijvingen en wijzigingen van het bedrijfskapitaal.

Sinds 1 januari 2016 wordt de billijke vergoeding aan de hand van de volgende formule berekend. Daarbij wordt aangenomen dat het geconsolideerde eigen vermogen meer dan 33% van de gemiddelde waarde van het gereguleerd actief vertegenwoordigt, zoals thans het geval is:

- A: $[33\% \times \text{gemiddelde RAB in jaar } n \times [(OLO \ n) + (\beta \times \text{risicopremie})] \times \text{illiquiditeitspremie}] \text{ plus}$
- B: $[(S - 33\%) \times \text{gemiddelde RAB} \times (OLO \ n + 70 \text{ basispunten})]$ waarbij:
 - $OLO \ n =$ de rentevoet van Belgische lineaire obligaties op 10 jaar, voor het betrokken jaar;
 - $S =$ geconsolideerd eigen vermogen/RAB, volgens de Belgische boekhoudnormen (BE GAAP);
 - de β factor wordt berekend op de dagelijkse aandelenkoers van Elia, vergeleken met de BEL20-index over een periode van drie jaar – de waarde van het product van de parameter β en de risicopremie kan niet lager zijn dan 0,53;
 - de risicopremie is vastgelegd op 3,5%;
 - de illiquiditeitspremie is vastgelegd op 1,10.

Deel A

Het vergoedingspercentage (in %) zoals vastgesteld door de CREG voor het jaar 'n' is gelijk aan de som van de risicoloze rentevoet, dit wil zeggen de gemiddelde rente op Belgische lineaire obligaties op 10 jaar, en een premie voor het risico van de aandelenmarkt, gewogen door de toepasselijke bètafactor.

De referentieverhouding van 33% wordt toegepast op de gemiddelde waarde van het gereguleerd actief (RAB) van Elia om het referentievermogen van Elia te berekenen.

De CREG stimuleert een verhouding tussen het eigen vermogen en het gereguleerd actief die zo dicht mogelijk bij 33% ligt. Bijgevolg wordt deel B (dat van toepassing is op het deel van het referentievermogen dat 33% van het gereguleerd actief overschrijdt) vergoed tegen een lager tarief.

Deel B

Indien het effectieve gemiddelde eigen vermogen van Elia hoger is dan het referentie-eigenvermogen, dan wordt het surplus vergoed tegen een verminderd percentage, dat berekend wordt door toepassing van de formule: $[(OLO\ n + 70\ \text{basispunten})]$.

De Elektriciteitswet voorziet ook dat de regulator hogere vergoedingsratio's mag vaststellen voor kapitaal dat is geïnvesteerd om projecten te financieren van nationaal of Europees belang.

Niet-beheersbare elementen

Deze categorie van kosten (en opbrengsten) waarover Elia geen directe controle heeft, is niet onderworpen aan incentivemechanismen door de CREG en vormt een integraal onderdeel van de kosten die worden gehanteerd voor de berekening van de tarieven. De tarieven zijn gebaseerd op voorspelde waarden voor deze kosten.

De belangrijkste kosten zijn de volgende: afschrijving van materiële vaste activa, ondersteunende diensten (uitgezonderd de reserveringskosten van ondersteunende diensten exclusief black start, waarnaar wordt verwezen als 'beïnvloedbare kosten'), kosten met betrekking tot door een overheid opgelegde verplaatsing van lijnen en belastingen, deels gecompenseerd door opbrengsten uit niet-tarifaire activiteiten (bv. opbrengsten als gevolg van grensoverschrijdende congestie). Dit omvat ook financiële lasten en opbrengsten waarvoor het embedded-debt principe is bevestigd. Bijgevolg zijn alle werkelijke en redelijke financieringskosten in verband met schuldfinanciering inbegrepen in de tarieven.

Beheersbare elementen

De kosten (en opbrengsten) waarover Elia directe controle heeft zijn onderworpen aan een incentivemechanisme, wat inhoudt dat op productiviteits- en efficiëntiewinsten die zich tijdens de regulatoire periode kunnen voordoen, een verdeling wordt toegepast. Die verdeling gebeurt met een factor van 50%. Elia wordt op die manier aangemoedigd om bepaalde duidelijk omschreven kostencategorieën te beheersen. Elke besparing ten opzichte van het toegestane (gecorrigeerde) budget heeft een positieve invloed op de nettowinst van Elia ten belope van 50% van het bedrag (voor belastingen). Dienovereenkomstig beïnvloedt elke budgetoverschrijding de winst in negatieve zin.

Beïnvloedbare kosten

De reserveringskosten voor ondersteunende diensten, behalve voor black start, worden gekwalificeerd als 'beïnvloedbare kosten', wat wil zeggen dat budgetoverschrijdingen of efficiëntiewinsten een incentive vormen (voor zover zij niet worden veroorzaakt door een vastgelegde lijst van externe factoren). 15% van het kostenverschil tussen J-1 en J is winst / verlies (vóór belastingen) voor Elia, met een onder- en een bovengrens van -2 miljoen en 6 miljoen euro.

Andere incentives

- *Incentive voor 'strategische investeringsprojecten' (mark-up voor investeringen)*

Vermits de CREG strategische investeringen (dit zijn investeringen voornamelijk gericht op het verbeteren van de Europese integratie) van primordiaal belang voor de gemeenschap beschouwt, kwam zij overeen met Elia om een mark-up toe te passen op een selecte lijst van projecten. Die bijkomende vergoeding wordt berekend als percentage op het totale werkelijk bestede bedrag (de investeringsbedragen zijn geplafonneerd per jaar en per project). De mark-up wordt volledig

toegepast zolang de OLO-rente 0,5 procent of minder bedraagt. Als de werkelijke rentevoet van de OLO hoger ligt dan 0,5%, wordt een deel van de mark-up evenredig verminderd (begrensd op een OLO-rente van 2,16%). Om de mark-up te ontvangen moet Elia de investering in kwestie tijdig in gebruik nemen, zo niet moet het 10% van het voor dat project ontvangen bedrag terugbetalen. Bovendien moet Elia na de ingebruikname waken over een afdoende beschikbaarheid van het actief in kwestie; zo niet moet het 10% van het voor dat project ontvangen bedrag terugbetalen.

- *Marktintegratie*: deze incentive bestaat uit (i) de verbetering van importcapaciteit en (ii) welvaartstijging door regionale marktkoppeling. Beide elementen kunnen de nettowinst van Elia (voor belasting) enkel positief beïnvloeden, aangezien het mechanisme voor elke incentive een vooraf bepaalde ondergrens en bovengrens bepaalt van € 0,0 tot € 6,0 miljoen voor invoercapaciteit en van € 0,0 tot € 11,0 miljoen voor de welvaart. (iii) De winst (dividenden en meerwaarden) uit financiële deelnemingen in andere vennootschappen waarvan de CREG heeft aanvaard dat zij deel uitmaken van de RAB, wordt als volgt toegerekend: 40% wordt toegerekend aan toekomstige tariefverlagingen en 60% (vóór belastingen) aan de winst van Elia.
- *‘Investeringsprogramma’*: deze incentive is verbonden met twee doelstellingen: (i) optimale ex ante/ex post rechtvaardiging van projectinvesteringen door Elia (€ 0,0 tot € 2,5 miljoen) en (ii) de tijdige verwezenlijking van vier grote infrastructuurprojecten (Stevin, Brabo, ALEGrO en de vierde dwarsregeltransformator) (€ 0,0 tot € 1,0 miljoen per project). Beide elementen kunnen de nettowinst (vóór belastingen) van Elia alleen in positieve zin beïnvloeden, aangezien het mechanisme een onder- en bovengrens bepaalt voor elk van de doelstellingen.
- *Netbeschikbaarheid*: als de gemiddelde onderbrekingstijd (‘average interruption time’ of ‘AIT’) onder een door de CREG bepaald streefdoel blijft, beïnvloedt dat de nettowinst (vóór belastingen) van Elia in positieve zin met maximaal € 2,0 miljoen.
- *Innovatie*: operationele subsidies en belastingvrijstellingen voor O&O worden beschouwd als beheersbare opbrengsten. Als incentive wordt een bedrag dat overeenstemt met maximaal 50% van het subsidiebedrag toegerekend aan de nettowinst van Elia, met een minimum van € 0,0 en een maximum van € 1,0 miljoen.
- *Discretionair*: op jaarlijkse basis stelt de CREG de doelstellingen voor dit onderdeel vast. De incentive kan een positieve impact hebben op de nettowinst (vóór belastingen) van Elia tussen € 0,0 en € 2,0 miljoen.

Afrekening van afwijkingen van gebudgetteerde waarden

De werkelijke volumes vervoerde elektriciteit kunnen verschillen van de voorspelde volumes. Als de vervoerde volumes hoger (of lager) zijn dan de voorspelde, wordt de afwijking van de gebudgetteerde waarde geboekt op een overlopende rekening tijdens het jaar waarin ze zich voordoet en creëert ze een ‘regulatoire schuld’ (of ‘regulatoire opbrengst’). Hetzelfde mechanisme is van toepassing op niet-beheersbare elementen.

Het regelgevend kader bepaalt dat de hierboven genoemde afwijkingen op het einde van de tariefperiode in rekening worden genomen door Elia als onderdeel van de gebudgetteerde bedragen voor de tariefzetting voor de volgende tariefperiode.

Allocatie van kosten en opbrengsten tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten

De tariefmethodologie voor 2016-2019 beschrijft een mechanisme voor de ontwikkeling van nieuwe activiteiten door Elia buiten het toepassingsgebied van de regulering in België en de manier waarop Elia hiervoor kan worden vergoed in de toekomst. Deze overeenkomst bepaalt het volgende:

- een mechanisme om accuraat kosten toe te rekenen aan verschillende activiteiten en te verzekeren dat Belgische tarieven niet negatief worden beïnvloed doordat Elia andere dan Belgische gereguleerde activiteiten uitoefent; en
- een mechanisme om te verzekeren dat de impact van financiële deelnemingen in andere vennootschappen die door de CREG niet worden beschouwd als deel van de RAB (zoals deelnemingen in gereguleerde of niet-gereguleerde activiteiten buiten België, inclusief de deelneming in 50Hertz, EGI) neutraal is voor de toepassing van de Belgische tarieven. Alle kosten en opbrengsten met betrekking tot deze activiteiten moeten worden gedragen door Elia.

9 ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Naast het verder integreren van innovatieve technologieën, houden we voeling met de nieuwste ontwikkelingen in de energiesector. Zo versterken we onze onderneming en maken de energietransitie mogelijk.

“In de energietransitie waarbij de elektriciteitssector in een snel tempo verandert, moet Elia proactief reageren op de uitdagingen en de opportuniteiten die ons pad kruisen.” Pascale Fonck, Manager External Relations bij Elia

Elia bereidt zich voor op de toekomst door alert te zijn voor nieuwe ontwikkelingen in zowel infrastructuurbeheer, de operationele uitbating van het systeem als de integratie van de Belgische markten in de Europese context. Innovatie is de katalysator voor een snelle energietransitie.

Hoe kunnen we de volatiliteit van hernieuwbare energiebronnen beter beheersen? Hoe kunnen we de bestaande infrastructuur beter inzetten en het potentieel van marktkoppeling optimaal benutten? Hoe gaan we om met veranderend gebruikersgedrag door de opkomst van elektrische auto's, warmtepompen en batterijen?

Binnen Elia wordt een innovatieve geest via diverse initiatieven gestimuleerd en gewaardeerd zodat onze medewerkers blijvend het voortrouw nemen in de energietransitie.

Meer informatie is beschikbaar op www.elia.be.

10 BIJKANTOREN

De onderneming heeft geen bijkantoren in België of in het buitenland.

11 JAARREKENING

Zie bijlage.

12 VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN

Zie bijlage.